

သာသနာ (၂၅၀၀) ပြည့်
အထိမ်းအမှတ် အတွက်
ဘုရားရှိကျောင်းတိုက်မှ
ဖြန့်ချိလိုက်သော

ဓမ္မစကြာပါဠိတော်

၎င်းဘာသာပြန်

ရှေးဆရာတော်ကြီးများ၏ ဩဝါဒမိန့်ခွန်းတော်များ

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၁၀
ကောဇာ ၁၃၂၀-ခု

ပဇ္ဇာဒိဋ္ဌိခြင်း

ကုသလဝတီပုံနှိပ်တိုက်

၆၀၊ ရေကျော်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

သာသနာ (၂၅၀၀) ပြည့်
အထိမ်းအမှတ် အတွက်
ဘုရားရှိကျောင်းတိုက်မှ
ဖြန့်ချိလိုက်သော

ဓမ္မဓာတ်ပေါ်ဦးတော်

၎င်းအာသာပြန်

ရှေးဆရာတော်ကြီးများ၏ သြဝါဒမိန့်ခွန်းတော်များ

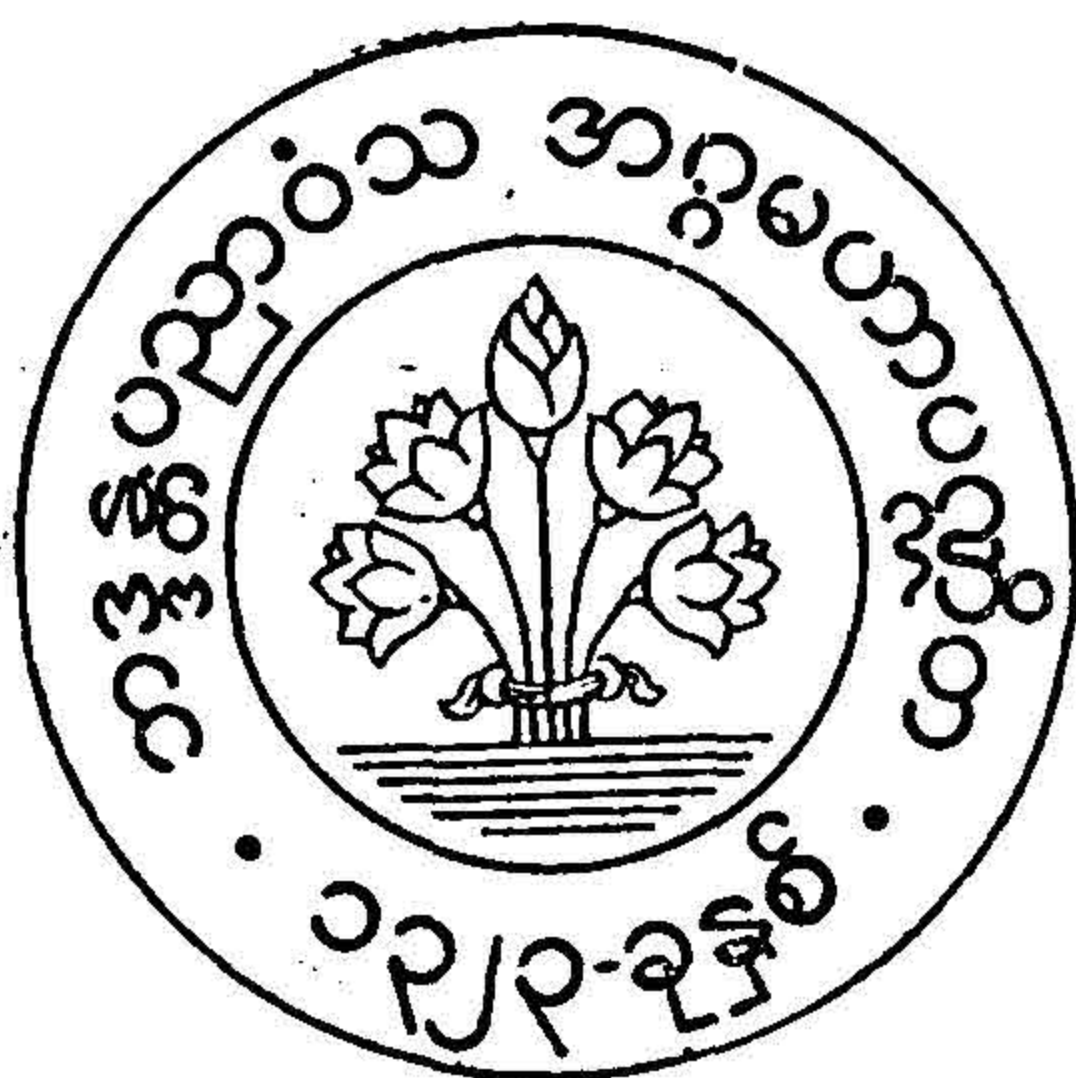
သာသနာတော်နှစ် ၂၅၁၀
ကောဇာ ၁၃၂၀-ခု

ဓမ္မမိန့်ခြင်း

အကြောင်းနိဒါန်း

ဤစာစောင်ကို သာသနာ ၂၅၀၀ ပြည့်သောနှစ်မှစ၍ လူ့ပြည်လောက၌ နေထိုင်ကြကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်း တို့အား ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူခါစ ပဌမဦးစွာ ဟောတော်မူရာဖြစ်သော ဓမ္မစကြာဒေသနာတော်ကို ကျက် မှတ်ယူကြစေလိုသော ယောနိသော မနသိကာရ၊ သုစရိုက်၊ ဒုစရိုက် နှစ်ဌာနကိုလည်း ခွဲခြားသိကြ၍ သုတမယဉာဏ်၊ စိန္တာမယ ဉာဏ်၊ ဘာဝနာမယ ဉာဏ်၊ ဤသုံးတန်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ထုတ်ချောက် ရောက်ကြစေရန် ရည်သန်မနောပဏိမိ ပို့က်သတည်း။

ဝိသုဒ္ဓိ

သုတေသန
ဦးစီးဌာန

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း					(၁)
၂။ ဓမ္မစကြာအမွှန်း					၁
၃။ ဓမ္မစကြာပါဠိတော်					၁
၄။ ဓမ္မစကြာဘာသာပြန်					၉
၅။ သုစရိုက်-ဒုစရိုက်အခွဲ					၁၅

ရှေးဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ဩဝါဒ မိန့်ခွန်းတော်များ

၆။ တောင်လေးလုံးဆရာတော်					၄၃
၇။ မာန်လည်ဆရာတော်					၅၄
၈။ လယ်တီဆရာတော်					၆၂
၉။ ဒီပဲရင်းဆရာတော်					၇၄
၁၀။ ကြောင်ပန်းဆရာတော်					၇၉
၁၁။ ယောအတွင်းဝန်ဦးဘိုးလှိုင်					၈၃
၁၂။ ရှေးဆရာတော်တို့၏ အကျဉ်းဆုံမူပုံ					၈၇
၁၃။ ဆုတောင်းနိဂုံး					၈၉

ဓမ္မစကြာပါဠိတော်

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(က) ဘိက္ခုနံ ပဉ္စ-ဝဂ္ဂိနံ၊ ဣသိပတနနာမကေ၊
မိဂ ဒါယေ ဓမ္မဝရံ၊ ယန္တိနိဗ္ဗာန-ပါပကံ။ ။

(ခ) သဟံပတိ-နာမကေန၊
မဟာ-ဗြဟ္မေန ယာစိတော။
စတုသစ္စံ ပကာသေန္တော၊
လောကနာထော အဒေသယိ။ ။

(ဂ) နန္ဒိတံ သဗ္ဗ-ဒေဝေဟိ၊
သဗ္ဗ-သမ္ပတ္တိ-သာဓကံ။
သဗ္ဗ-လောက-ဟိတတ္ထာယ၊
ဓမ္မ-စက္ကံ ဘဏာမ ဟေ။ ။

(၁) ဧဝံမေသုတံ ကေ သမယံ ဘဂဝါ ဗာရာဏသီယံ
ဝိဟရတိ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ။ ။ တတြခေါ ဘဂဝါ ပဉ္စ
ဝဂ္ဂိယေဘိက္ခု အာမန္တေသိ။ ။ ဒွေမေဘိက္ခဝေ အန္တာပဗ္ဗဇိ
တေန နသေဝိတဗ္ဗာ။ ။ ကတမေဒွေ ယောစာယံ ကာမေသု

(၂)

ကာမသုခလိကာ နယောဂေါ ဟိနော ဂါမ္ဗော ပေါ
ထုဇ္ဇနိကော အနရိယော အနတ္တ သံဟိတော၊ ယောစာယံ
အတ္တ ကိလ မထာနယောဂေါ ဒုက္ခော အနရိယော အနတ္တ
သံဟိတော။ ။ဧတေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဥဘော အန္တေ အနု
ပဂမ္မ မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခု
ကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မော
ဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ။

(၂) ကတမာစ သာ ဘိက္ခဝေ မဇ္ဈိမာပဋိပဒါတထာ
ဂတေန အဘိ သမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပ
သမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တ
တိ။ ။အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊
သေယျထိဒံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာဝါစာ၊
သမ္မာ ကမ္မန္တော၊ သမ္မာ အာဇီဝေါ၊ သမ္မာ ဝါယာမော၊
သမ္မာသတိ၊ သမ္မာ သမာဓိ။ ။အယံ ခေါ သာ ဘိက္ခဝေ
မဇ္ဈိမာ ပဋိပဒါ တထာ ဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ စက္ခုကရ
ဏီ ဉာဏကရဏီ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္မောဓာယ
နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

(၃) ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ဇာ
တိပိ ဒုက္ခာ၊ ဇရာပိ ဒုက္ခာ၊ ဗျာဓိပိ ဒုက္ခော၊ မရဏဗ္ဗိ
ဒုက္ခံ၊ အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ပိယေဟိ
ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော၊ ယမ္ပိစ္ဆံ နလဘတိ တမ္ပိဒုက္ခံ၊ သံခိတ္တေန
ပဉ္စုပါဒါ နက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာ။

(၄) ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ၊

(၃)

ယာယံ တဏှာ ပေါနောတ္တဝိကာ နန္ဒိရာဂ သဟ ဂတာ
တတြ တတြာ ဘိနန္ဒိနီ။ သေယျထိဒံ။ ကာမတဏှာ,ဘဝ
တဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ။

(၅) ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ၊
ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသ ဝိရာဂ နိရော
ဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။

(၆) ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခနိရောဓဂါ မိနိ
ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော
မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ, သမ္မာဝါစာ,
သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာ အာဇီဝေါ, သမ္မာ ဝါယာမော,
သမ္မာသတိ, သမ္မာ သမာဓိ။

(၇) ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယ သစ္စန္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ
အနနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုဥပပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥပပါဒိ၊
ပညာ ဥပပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပပါဒိ၊ အာလောကော ဥပပါဒိ။

(၈) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယ သစ္စံ ပရိညေယျန္တိ
မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿု တေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥပပါ
ဒိ၊ ဉာဏံဥပပါဒိ၊ ပညာ ဥပပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာဥပပါဒိ၊ အာလော
ကော ဥပပါဒိ။

(၉) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယ သစ္စံ ပရိညာတန္တိ
မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုဥပပါဒိ၊
ဉာဏံ ဥပပါဒိ၊ ပညာဥပပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာဥပပါဒိ၊ အာလောကော
ဥပပါဒိ။

(၁၀) ဣဒံ ဒုက္ခ သမုဒယံ အရိယ သစ္စန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ

ပုဗ္ဗေ အနနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ၊ အာလောကောဥဒပါဒိ။

(၁၁) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယ သစ္စံ ပဟာတဗ္ဗန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၂) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ ပဟိနန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿု တေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၃) ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယ သစ္စန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၄) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယ သစ္စံ သစ္စိကာတဗ္ဗန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၅) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ သစ္စိကာတဗ္ဗန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခု ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၆) ဣဒံ ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယ

သစ္စန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခံ၊
ဥဒပါဒိ၊ ဥာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊
အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၇) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယ
သစ္စံ ဘာဝေတဗ္ဗန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု
ဓမ္မေသု စက္ခံ၊ ဥဒပါဒိ၊ ဣဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊
ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၈) တံခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊
အရိယသစ္စံ ဘာဝိတန္တိ မေ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု
ဓမ္မေသု စက္ခံ၊ ဥဒပါဒိ၊ ဥာဏံဥဒပါဒိ၊ ပညာဥဒပါဒိ၊ဝိဇ္ဇာ
ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ။

(၁၉) ယာဝ ကိဝဉ္စ မေ ဘိက္ခဝေ ဣမေ သု စတုသု
အရိယ သစ္စေသု ဧဝံ တိ ပရိဝဋ္ဌံ ဒွါဒသာကာရံ ယထာဘူတံ
ဥာဏဒဿနံ န သု ဝိသုဒ္ဓိံ အဟောသိ၊ နေဝ တာဝါဟံ
ဘိက္ခဝေ သဒေဝကေ လောကေ သ မာရကေ သ ဗြဟ္မကေ
သဿမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သ ဒေဝ မနုဿာယ
အနတ္တရံ သမ္မာ သမ္မောဓိံ အဘိသဗ္ဗုဒ္ဓေါတိ ပစ္စညာသိ။
ယတောစခေါ မေ ဘိက္ခဝေ ဣမေသု စတုသု အရိယ သစ္စ
သု ဧဝံ တိပရိဝဋ္ဌံ ဒွါဒသာကာရံ ယထာဘူတံ ဥာဏဒဿနံ
သုဝိသုဒ္ဓိံ အဟောသိ။ အထာဟံ ဘိက္ခဝေ သ ဒေဝကေ လော
ကေ သ မာရကေ သ ဗြဟ္မကေ သ သမဏ ဗြာဟ္မဏိယာ
ပဇာယ သဒေဝ မနုဿာယ အနတ္တရံ သမ္မာ သမ္မောဓိံ
အဘိသဗ္ဗုဒ္ဓေါ တိ ပစ္စညာသိ။ ဥာဏဉ္စ ပန မေ ဒဿနံ

ဥဒပါဒိ။ အကုပ္ပိ မေ ဝိမုတ္တိ။ အယ မန္တိမာ ဇာတိ။ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနတ္တဝေါတိ။

(၂၀) ဣဒ မဝေါစ ဘဂဝါ အတ္တ မနာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒန္တိ။

(၂၁) ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာ ကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ အာယသ္မတော ကောဏ္ဍညဿ ဝိရဇံ ဝိတမလံ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဥဒပါဒိ....ယံကိဉ္စ သမုဒယ ဓမ္မံ၊ သဗ္ဗန္တံ နိရောဓ ဓမ္မန္တိ။

(၂၂) ပဝတ္တိတေစ ဘဂဝတာ ဓမ္မစက္ကေ ဘုမ္မာဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ....တေ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံဣသိ ပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ၊ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မနာဝါ ကေနစိဝါ လောကသ္မိန္တိ။

(၂၃) ဘုမ္မာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံသုတွာ စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ တေ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။

(၂၄) စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတွာ တာဝတိံသာဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ တေ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ၊ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။

(၂၅) တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတွာ ယာမာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေအနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မာနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္နိ။

(၂၆) ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတွာ တုသိတာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မာနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္နိ။

(၂၇) တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတွာ နိဗ္ဗာနရတီ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မာနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္နိ။

(၂၈) နိဗ္ဗာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတွာ ပရနိဗ္ဗိတ ဝသဝတ္တိ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ ဧတံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မာနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္နိ။

(၂၉) ပရနိဗ္ဗိတ ဝသဝတ္တိနံ ဒေဝါနံ သဒ္ဓံ သုတွာ ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ သဒ္ဓမနုဿာဝေသုံ...ဧတံ ဘဂဝ

(၈)

တာ ဗာရာဏသီယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနတ္တရံ ဓမ္မ
စက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ
ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မာနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ
လောကသ္မိန္တိ။

(၃၀) ဣတိဟ တေန ခဏေန တေန လယေန တေန
မုဟုတ္တေန ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သဒ္ဓေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ၊ အယဉ္ဇ
ဒသသဟဿိ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေဓိ၊
အပ္ပမာဏောစ ဥဠာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတု
ရဟောသိ အတိက္ကမ္မ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝန္တိ။

(၃၁) အထခေါ ဘဂဝါ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ၊
အညာသိ ဝတ ဘော ကောဏှညော အညာသိ ဝတ ဘော
ကောဏှညောတိ၊ ဣတိ ဟိဒံ အာယသ္မတော ကောဏှညဿ
အညာသိ ကောဏှညော တွေဝ နာမံ အဟောသိ။

(၃၂) အထခေါ အာယသ္မာ အညာသိကောဏှညော
ဒိဋ္ဌဓမ္မော ပတ္တဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော ပရိယောဂါဋ္ဌ ဓမ္မော
တိဏှာ ဝိစိကိစ္ဆော ဝိဂတ ကထံ ကထော ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော
အပရပ္ပစ္စယော သတ္တုဿာသနေ ဘဂဝန္တံ တေ ဒေဝေါစ
လဘေယျာ ဟံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊
လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒန္တိ။ ဧဟိ ဘိက္ခုတိ ဘဂဝါ အဝေါစ
သုက္ခာတော ဓမ္မော စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တ
ကိရိယာ ယာတိ။ သာဝတဿ အာယသ္မတော ဥပသမ္ပဒါ
အဟောသိ။

ဓမ္မစက္ကပဝတ္တိန သုတ္တံနိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မစကြာဘာသာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

လူနတ်ဦးခိုက် ပူဇော်ထိုက်သော မဘောက် မပြန်
သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် အမှန်လေးပါး သစ္စာတရားကို ကိုယ်
တော်တိုင် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူတတ်သော ဣဿရိယ
စသည့် ခြောက်စုံ ဘဂဝုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ထိုမြတ်စွာ
ဘုရားအား ဝစီမြွက်ဟ ဦးညွတ်ခလျက် ကြည်ဆွသဒ္ဓါရှိခိုး
ပါသတည်း။ ။

(က)(ခ) သစ္စာလေးပါးတရားကို ပြတော်မူတတ်သော
မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သဟံပတိ အမည်ရှိသော မြတ်သော
ဗြဟ္မာမင်းသည် တရားဟောစိမ့်သောငှါ တောင်းပန်အပ်
သည်ဖြစ်၍ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ အရိယာတို့၏ ကောင်းကင်မှ
သက်ဆင်းရာ ကောင်းကင်သို့ တက်ရာဖြစ်၍ ဣသိပတန
အမည်ရှိသော သားသမင်တို့အား ဘေးမဲ့ပေးရာ မိဂဒါဝုန်
တော၌ ငါးယောက်အစုရှိခြင်းကြောင့် ပဉ္စဝဂ္ဂီအမည်ရှိသော
ကောဏ္ဍည ဝပ္ပ ဘဒ္ဒိယ မဟာနာမ အဿဇိ ရဟန်းတို့အား
နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်စေတတ်သော တရားမြတ်ဖြစ်သော အကြင်
ဓမ္မစကြာဒေသနာကို ဟောတော်မူပြီ။

(ဂ) ခပ်သိမ်းသော သမ္မုတိနတ် ဥပပတ္တိနတ် ဝိသုဒ္ဓိနတ်တို့သည် နှစ်သက်အပ်သော ခပ်သိမ်းသော လောကီလောကုတ္တရာ ပစ္စုပ္ပန် သံသရာစည်းစိမ်ကို ပြီးစေတတ်သော ထိုဓမ္မစကြာဒေသနာတော်ကို ခပ်သိမ်းသော လောက၏ အစီးအပွားအကျိုးငှါ- အို....သူတော်ကောင်းတို့ငါတို့သည် ရွတ်ဆိုကြပါကုန်စို့။ ။

(၁) အရှင် မဟာ ကဿပ ဤဓမ္မစကြာ သုတ်ကို အကျွန်ုပ် အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ဤသို့ကြားနာလိုက်ရပါ၏။ အခါတပါး၌ မြတ်စွာဘုရား ဗာရာဏသီပြည်၌ ဣသိပတန အမည်ရှိသော မိဂဒါဝုန်တော၌ နေတော်မူ၏။ ထိုဣသိပတန မိဂဒါဝုန် တောဝယ် နေတော်မူသော အခါ၌ မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် ပဉ္စဝဂ္ဂိ အမည်ရှိကုန်သော ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။ သံသရာဘေးကို လေးသောဝန်ဟု ရှုလေ့ရှိကြသော အို.... ချစ်သားရဟန်းတို့ ရှင်ရဟန်းဖြစ်သောသူသည် နှစ်ပါးကုန်သော အယုတ်တရားအစုတို့ကို မမှီဝဲအပ်ကုန်၊ မမှီဝဲအပ်ကုန်သော အယုတ် တရားနှစ်ပါးအစုတို့ဟူသည် အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူကား- ယုတ်မာသော ရွာသူတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပုထုဇဉ်တို့၏ အလေ့အကျက်ဖြစ်သော အရိယာတို့၏ ဥစ္စာမဟုတ်သော စီးပွားချမ်းသာဖြစ်ကြောင်းနှင့်မစပ်ယှဉ်သော ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော ဝတ္ထုကာမတို့၌ ဆန္ဒရာဂတည်းဟူသော ကိလေသာကာမနှင့်ယှဉ်သော ချမ်းသာ

ကို အဖန်တလဲလဲ ခံစားခြင်းဟုဆိုအပ်သော အကြင်တရား အစုသည်၎င်း၊ ဆူးပြောင့်ကိုမှီ၍ အိပ်ခြင်းစသည်ဖြင့် ဆင်းရဲကို ဆောင်တတ်သော အရိယာမဟုတ်သော တိတ္ထိတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သော စီးပွားချမ်းသာ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မစပ်ယှဉ်သော မိမိကိုယ်၏ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းကို အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်စေတတ်သော အကြင် တရားအစုသည်၎င်း အယုတ်တရား နှစ်ပါးအစုတို့ မည်ကုန်၏။

သံသရာဘေးကို လေးသောဝန်ဟု ရှုလေ့ရှိကြသော အိုချစ်သားရဟန်းတို့ ထိုကာမ သုခလွှဲကာနုယောဂ အတ္တကိလမထာ နုယောဂ တည်းဟူသော အယုတ်တရားနှစ်ပါး အစုတို့သို့ မကပ်မူ၍ ငါတရားသည် ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူအပ်သော သစ္စာလေးပါး တရားကို မြင်တတ်သောပညာ မျက်စိကို ပြုတတ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို သိခြင်းကို ပြုတတ်သော ကာမသုခလွှဲ ကာနုယောဂ သဿတ ဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော တခုသောအစု အတ္တကိလမထာ နုယောဂ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ တည်းဟူသော တခုသော အစု၏အလယ်၌ဖြစ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို အလိုရှိသောသူတို့သည် ကျင့်အပ်သောအကျင့်သည် ကိလေသာ ငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါ သစ္စာလေးပါးကို ထူးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ သစ္စာလေးပါးတရားကို ကောင်းစွာသိခြင်းငှါ ခန္ဓာငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် အကျိုးငှါဖြစ်၏။

(၂) သံသရာဘေးကို လေးသော ဝန်ဟု ရှုလေ့ရှိကြ

သော အို....ချစ်သားရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ထိုးထွင်း၍
 သိတော်မူအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကိုမြင်တတ်သော
 ပညာမျက်စိကိုပြုတတ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကိုသိခြင်း
 ကိုပြုတတ်သော ကာမသုခလွှဲကာနုယောဂ သဿတဒိဋ္ဌိ
 တည်းဟူသော တခုသောအစု အတ္တကိလမထာနုယောဂ
 ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော တခုသောအစု၏ အလယ်၌ ဖြစ်
 သော အကျင့်သည် ကိလေသာ ငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော
 သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ သစ္စာလေးပါးတရားကိုထူး
 သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိခြင်းငှါ သစ္စာလေးပါး တရားကို
 ကောင်းစွာသိခြင်းငှါ ခန္ဓာငြိမ်းခြင်း တည်းဟူသော အနု
 ပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါဖြစ်ပေ၏။ ထိုအလယ်အလတ်
 ဖြစ်သော အကျင့်သည် အဘယ်နည်းဟူမူကား မြတ်သော
 အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤမဂ်တရားသာတည်း။ မြတ်သော
 အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤမဂ္ဂင်တရားဟူသည် အဘယ်နည်းဟူ
 မူကား ကောင်းစွာသိမြင်ခြင်း၊ ကောင်းစွာကြံခြင်း၊ ကောင်း
 စွာဆိုခြင်း၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း၊ ကောင်းစွာအသက်မွေးခြင်း၊
 ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း၊ ကောင်းစွာ အောက်မေ့ခြင်း၊
 ကောင်းစွာ တည်ကြည်ခြင်း၊ ဤရှစ်ပါးသော တရားသည်
 မဂ္ဂင်တရားမည်၏။ အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ငါဘုရားထိုး
 ထွင်း၍ သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကိုမြင်တတ်သော
 ပညာမျက်စိကို ပြုတတ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို သိ
 ခြင်းကိုပြုတတ်သော ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရား တည်းဟူသော
 အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်သည် ကိလေသာငြိမ်းခြင်း

တည်းဟူသော သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါ သစ္စာလေးပါးကို ထူးသော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိခြင်းငှါ သစ္စာလေးပါးတရားကိုကောင်းစွာသိခြင်းငှါ ခန္ဓာငြိမ်းခြင်းတည်းဟူသော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှါဖြစ်ပေ၏။

သစ္စာလေးပါးတရား

(၃) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် လည်း ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ပေ၏။ အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ပေ၏။ ဖျားနာရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ပေ၏။ သေရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ပေ၏။ မချစ်မနှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်အတူ တကွ ယှဉ်တွဲရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ ချစ်နှစ်သက်အပ်သော သတ္တဝါသင်္ခါရတို့နှင့်ကွေ့ကွင်းကင်းကွာ ရှိခွါ ဖဲကြဉ် မပေါင်းယှဉ်ရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အကြင်ပဋိသန္ဓေနေခြင်း စသောတရား ငါ့အား မဖြစ်မှုကား ကောင်းလေစွ စသည်ဖြင့် တောင့်တခြင်းကိုမရအပ်၊ ထိုတောင့်တတိုင်း မရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲ၏။ အကျဉ်းအားဖြင့် ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါန်၏ အာရုံဖြစ်ကုန်သော ခန္ဓာတို့ သည်လည်း ဆင်းရဲကုန်၏။ ဤသို့ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း စသော တရားသည်၊ ဒုက္ခဖြစ်သော အရိယာတို့သည် သိအပ်သောအမှန်တရားမည်၏။ (ဝါ) ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။

(၄) သံသရာဘေးကို လေးသောဝန်ဟု ရှုလေ့ရှိကြသော အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ အကြင်လောဘသည် တဖန်

ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အလေ့ရှိ၏။ နှစ်သက်ခြင်း-
တပ်မက်ခြင်းဖြစ်၍ဖြစ်၏။ ထိုထိုကိုယ်၏အဖြစ် ထိုထိုအာရုံ၌
အလွန်နှစ်သက်တတ်၏။ ဤလောဘ တဏှာသည် အဘယ်
နည်း ဟူမူကား၊ ရူပါရုံစသောဝတ္ထုကာမကို တပ်မက်တတ်
သော တဏှာ၊ သဿတ ဒိဋ္ဌိနှင့် တကွ ဖြစ်သော တဏှာ၊
ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သောတဏှာ၊ ဤတရားသည် ဒုက္ခ
ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သော အရိယာတို့သည် သိအပ်သော အမှန်
တရားမည်၏။ (၀၁) သမုဒယသစ္စာမည်၏။

(၅) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုကာမတဏှာ စသည်
ဖြင့် ဝေဘန်အပ်သော လောဘ၏သာလျှင် အကြွင်းမဲ့ တပ်
မက်ခြင်းကင်းရာ ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊ တပ်မက်ခြင်းကို
စွန့်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊ ဝေးစွာ စွန့်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊
ကိလေသာဟို့မှ လွတ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၊ ကိလေသာတို့၏
ဋီကာခြင်းမှ ကင်းရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်- ဟူသော သဘော
တရားသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာဖြစ်သော အရိယာတို့သည် သိ
အပ်သော အမှန်တရားမည်၏။ (၀၁) နိရောဓသစ္စာမည်၏။

(၆) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ မြတ်သော ဤမဂ်သည်
သာ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ဤမဂ္ဂင်ဟူသည် အဘယ်
နည်းဟူမူကား၊ ကောင်းစွာသိမြင်ခြင်း၊ ကောင်းစွာကြံခြင်း၊
ကောင်းစွာဆိုခြင်း၊ ကောင်းစွာပြုခြင်း၊ ကောင်းစွာအသက်
မွေးခြင်း၊ ကောင်းစွာအားထုတ်ခြင်း၊ ကောင်းစွာ အောက်
ဝေခြင်း၊ ကောင်းစွာတည်ကြည်ခြင်း၊ ဤမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရား
သည်သာ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကုသု

(၁၅)

ဖြစ်သော အရိယာတို့ သိအပ်သော အမှန်တရားမည်၏။
(၀၁) မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။

“ဒုက္ခသစ္စာ”၌ သစ္စာဉာဏ်ကို ပြပုံ

(၇) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ဤတဏှာ ကြည်သော ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားသည် ဒုက္ခဖြစ်သောအရိယာတို့ သိအပ်သော အမှန်တရားမည်၏။ (၀၁) ဒုက္ခသစ္စာမည်၏- ဟု ဤသို့ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌ မကြားစဘူးကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်တက်သော ပညာ မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ ဒုက္ခသစ္စာကို သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ ဇာတိဒုက္ခ စသည်ကို အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ ဒုက္ခသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ ဒုက္ခသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ ဝည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို ဖျက်ခင်းတတ်သော ပညာရောင်အလင်းသည် ထင်ရှား ဖြစ်လာပြီ။....

“ဒုက္ခသစ္စာ”၌ ကိစ္စဉာဏ်ပြပုံ

(၈) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခဖြစ်သော အရိယာ သစ္စာကို ဤကား ဒုက္ခတည်း၊ ဤဒုက္ခကား ဤမျှသာတည်း၊ ဤထက်အလွန် ဤမှအောက် အယုတ်မရှိဟု ထက်ဝန်းကျင် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ။ ဤသို့ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌ မကြားစဘူးကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ ဒုက္ခ

သစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှား ဖြစ်လာပြီ။

“ဒုက္ခသစ္စာ”’၌ ကတဉာဏ်ကိုပြပုံ

(၉) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခဖြစ်သော အရိယာ သစ္စာကို ဤကားဒုက္ခဟည်း၊ ဤဒုက္ခကား ဤမျှသာတည်း၊ ဤထက်အလွန် ဤမှအောက် အယုတ်မရှိဟု ထက်ဝန်းကျင်ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီ။ ဤသို့ ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌ မကြားစဘူးကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှား ဖြစ်လာပြီ။....

“သမုဒယသစ္စာ”’၌ သစ္စာဉာဏ်ကိုပြပုံ

(၁၀) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ဤတဏှာ ဟူသော လောဘသည် ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အရိယာ သစ္စာမည်၏။ ဤသို့ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌ မကြားစဘူးကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ သမုဒယသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ သမုဒယသစ္စာကို သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ တရားကိုယ်အားဖြင့်တပါး၊ အခြင်းအရာအားဖြင့် ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ-ဟူ၍ သုံးပါး၊ အာရုံအားဖြင့် ရူပတဏှာ သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ-ဟူ၍ ၁၀-ပါး၊ အဇ္ဈတ္တ-ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်

အားဖြင့် ၃၆-ပါး၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလသုံး
 ပါးအားဖြင့် ၁၀၀ ပါးရှိ၏-ဟု အပြားအားဖြင့် သိခြင်း
 သည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ၊ သမုဒယသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိ
 ခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ၊ သမုဒယသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်း
 တတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီး
 တတ်သော ပညာ အရောင် အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်
 လာပြီ။....

“သမုဒယသစ္စာ”၌ ကိစ္စဉာဏ်ကို ပြပုံ

(၁၁) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်သော အရိယာသစ္စာကို ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို သောတာ
 ပတ္တိမဂ်ဖြင့်၊ ကာမရာဂကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်၊ ရူပရာဂ
 အရူပရာဂကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်၏-ဟု ငါဘုရား
 သည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေး၌ မကြားစဘူး ကုန်သော သစ္စာ
 တရားတို့၌ သမုဒယသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိ
 သည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။....

“သမုဒယသစ္စာ”၌ ကတဉာဏ်ကို ပြပုံ

(၁၂) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခ၏ဖြစ်ကြောင်း
 ဖြစ်သော အရိယာသစ္စာကို မဂ် ၄-ပါးဖြင့်အကြွင်းမဲ့ ပယ်
 အပ်ပြီဟု ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေး၌ မကြားစဘူး
 ကုန်သော သစ္စာ တရားတို့၌ သမုဒယ သစ္စာကို မြင်တတ်
 သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။....

“နိရောဓသစ္စာ”’၌ သစ္စာဥာဏ်ကိုဖြုတ်

(၁၃) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ဤနိဗ္ဗာန်သည် ဒုက္ခချုပ်ရာ အရိယာ သစ္စာမည်၏ဟု ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌ မကြားစဘူးကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ နိရောဓသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ၊ နိရောဓသစ္စာကို သိတတ်သောဥာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ၊ တရားကိုယ်အားဖြင့် တပါး၊ သဥပါဒိသေသ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်အားဖြင့် နစ်ပါး၊ သုညတ အနိမိတ္တ အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်အားဖြင့် သုံးပါးရှိ၏ဟု အပြားအားဖြင့် သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ၊ နိရောဓသစ္စာကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ၊ နိရောဓသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟ တည်းဟူသော အမှိုက် တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာအရောင်အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။....

“နိရောဓသစ္စာ”’၌ ကိစ္စဥာဏ်ကိုဖြုတ်

(၁၄) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ အရိယာသစ္စာကို ပဂ္ဂဥာဏ် ဖိုလ်ဥာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဥာဏ်တို့ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီဟု ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌ မကြားစဘူးကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ နိရောဓသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။....

“နိရောဓသစ္စာ”’၌ ကတဉာဏ်ကိုပြပုံ

(၁၅) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ အရိယာသစ္စာကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တို့ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီဟု ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေးကမကြားစဘူးကုန်သောသစ္စာတရားတို့၌နိရောဓသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။....

“မဂ္ဂသစ္စာ”’၌ သစ္စာဉာဏ်ကိုပြပုံ

(၁၆) အို....ချစ်သားတို့၊ ဤမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးသည် ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာသစ္စာ မည်၏ဟု ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ရှေး၌ မကြားစဘူးကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်တတ်သော ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ မဂ္ဂသစ္စာကို သိတတ်သောဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသည်ကို အပြားအားဖြင့်သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ မဂ္ဂသစ္စာကိုထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။ မဂ္ဂသစ္စာကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော မောဟတည်းဟူသော အမိုက်တိုက်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော ပညာ အရောင် အလင်းသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။

“မဂ္ဂသစ္စာ”’၌ ကိစ္စဉာဏ်ကိုပြပုံ

(၁၇) အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာသစ္စာကိုပွား

များစေအပ်၏ဟု ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌မကြား
စဘူးကုန်သော သစ္စာတို့၌ မဂ္ဂသစ္စာကိုမြင်တတ်သောပညာ
မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။

“မဂ္ဂသစ္စာ”၌ ကတဉာဏ်ကို ပြပုံ

(၁၈)အို....ချစ်သားရဟန်းတို့၊ ထိုဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့
ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော အရိယာသစ္စာကိုပွားများ
စေအပ်၍ ငါဘုရားသည် ဘုရားမဖြစ်မီရှေး၌ မကြားစဘူး
ကုန်သော သစ္စာတရားတို့၌ မဂ္ဂသစ္စာကို မြင်တတ်သော
ပညာမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာပြီ။

(၁၉) အို....ချစ်သား ရဟန်းတို့၊ အကြင်မျှလောက်
ဤသစ္စာလေးပါးတို့၌ ဤသို့ သစ္စာဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတ
ဉာဏ်အားဖြင့် သုံးပါး အပြန်ရှိသော သုံးပါးလေးလံဖြစ်၍
တဆယ့်နှစ်ပါး အခြင်းအရာရှိသော ဟုတ်မှန် တိုင်းသော
ဉာဏ်အမြင်သည် ငါ့အား အလွန်သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သည်
မဖြစ်သေး၊ အို-ချစ်သားတို့ ထိုမျှလောက် ဉာဏ်အမြင် မစင်
ကြယ်သေး သူ့ကာလပတ်လုံး ငါဘုရားသည် ကာမာဝစရ
နတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့် တကွ၊ ဝသဝတ္တိမာရ်မင်းပြည်နှင့် တကွ၊
ဗြဟ္မာ့ပြည် နှစ်ဆယ်နှင့် တကွ၊ ဩကာသ လောက၌၎င်း၊
ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တကွ၊ သမ္ဗုဒ္ဓိနတ် တည်းဟူသော မင်း၊
ကြွင်းသောလူနှင့် တကွ၊ သတ္တလောက၌၎င်း အတုမရှိသော
အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ထိုးထွင်း၍
သိပြီဟု ဝန်ခံတော်မူ။

အို....ချစ်သား ရဟန်းတို့၊ အကြင်အခါ၌ကား- ဤသစ္စာလေးပါး တရားတို့၌၊ ဤသို့သစ္စာဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်အားဖြင့် သုံးပါးအပြန်ရှိသော ၃-ပါးလေးလီ ဖြစ်၍ ၁၂ ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော ဟုတ်မှန်တိုင်းသော ဉာဏ်အမြင်သည် ငါ့အား အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာဖြစ်ပြီ။ အို-ချစ်သားတို့၊ ထိုဉာဏ်အမြင်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သောအခါ ငါဘုရားသည် ကမာဝစရနတ်ပြည်ငါးထပ်နှင့် တကွ ဝသဝဏ္ဏီ မာရ်နတ်ပြည်နှင့်တကွ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်နှစ်ဆယ်နှင့်တကွ၊ ဩကာသလောက၌၎င်း၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တကွ၊ သဗ္ဗုတိနတ်တည်းဟူသောမင်း၊ ကြွင်းသောလူနှင့်တကွ၊ သတ္တလောက၌၎င်း၊ အတုမရှိသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ထိုးထွင်း၍သိပြီဟု ဝန်ခံတော် မူပေ၏။ ငါဘုရားအား ပစ္စဝက္ခဏာ ဉာဏ်အမြင် ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ ငါဘုရား၏ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတို့ မဖျက်ဆီးအပ်နိုင်။ ဤကိုယ်၏အဖြစ်သည် အဆုံးစွန်သော အဖြစ်တည်း။ ယခုအခါတဖန်ဘဝသစ်၌ဖြစ်ခြင်းမရှိတော့ပြီ။

(၂၀) ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဒွေမေ ဘိက္ခဝေ” ဝသော စကားတော်ကို မိန့်တော်မူပြီ။ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ရဟန်းတို့သည် နှစ်လို ဝမ်းမြောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်ကို သာဓု သာဓု ဟု ပိုသေစွာ ဦးဖြင့်ခံကြကုန်၏။ (၀၁)အလွန် နှစ်သက်ကြကုန်၏....။

(၂၁) ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို အခြေခံ၍ ကြည်တိုက် ဝတ်သော အေး ရန်ကုန်

ဖြစ်သော ဗျာကရုဏ်းကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် အသျှင်
 ကောဏ္ဍညထေရ်အား အပါယ်သို့လားစေတတ်သော ရာဂ
 အစရှိသော မြှမှကင်းသောအကြွင်းမရှိ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကိုပယ်
 သဖြင့် ကင်းသော အညစ်အကျေးရှိသော သစ္စာလေးပါး
 တရားကိုမြင်တတ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် တည်းဟူ
 သော မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်လာ၏။ အဘယ်သို့ဖြစ်
 သနည်းဟူမူကား အလုံးစုံသောဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သောတရား
 သည် ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိ၏၊ ထိုဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော
 တရားဟူသမျှသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏၊ ဤသို့ထင်ရှား
 ဖြစ်လာ၏။

(၂၂) မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဓမ္မစကြာတရားတော်
 ကို ဟောတော်မူပြီးလတ်သော် ဘုမ္မစိုးနတ်တို့သည် ကောင်း
 ချီးပေးသော အသံကို တပြိုင်နက် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။
 အဘယ်သို့ ကြွေးကြော်ကြကုန်သနည်းဟူမူကား မြတ်စွာ
 ဘုရားသခင်သည် ဗာရာဏသီပြည် အနီးဣသိပတနအမည်
 ရှိသော မိဂဒါဝုန်တော၌ ရဟန်းသည်၎င်း၊ ပုဏ္ဏားသည်
 ၎င်း၊ နတ်သည်၎င်း၊ မာရ်နတ်သည်၎င်း၊ ဗြဟ္မာသည်၎င်း၊
 သတ္တလောက၌ တစုံတယောက်သော သူသည် မူလည်း
 ကောင်းမတားဖြစ်နိုင် မဟောနိုင်သော အတုမရှိမြတ်သော
 ဤဓမ္မစကြာ တရားတော်ကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ၊ ဤသို့
 တပြိုင်နက်ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

(၂၃။ ၂၄။ ၂၅။ ၂၆။ ၂၇။ ၂၈။ ၂၉) ဘုမ္မစိုး နတ်တို့၏
 ကောင်းချီးပေးသော အသံကို ကြားကြကုန်၍ ထိုဘုမ္မစိုး

နတ်တို့အတူ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့သည် တဆင့်အားဖြင့်
 ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ ကောင်းချီး
 ပေးသောအသံကို ကြားကြကုန်၍ တာဝတိံသာနတ်တို့သည်
 ၎င်း၊ ယာမာနတ်တို့သည်၎င်း၊ တုသိတာ နတ်တို့သည်၎င်း၊
 နိမ္မာနရတီ နတ်တို့သည်၎င်း၊ ပရနိမ္မိတ ဝသဝတ္တီနတ်တို့
 သည်၎င်း၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း
 ကောင်းချီးပေးသောအသံကို အဆင့်ဆင့်ကြွေးကြော်ကြကုန်
 ပြီ။ အဘယ်သို့ ကြွေးကြော်ကြကုန်သနည်းဟူမူကားမြတ်စွာ
 ဘုရားသခင်သည် ဗာရာဏသီပြည်၏အနီး ဣသိပတန အမည်
 ရှိသော မိဂဒါငုန်တော၌ လောက၌ တစုံတယောက်သော
 ရဟန်းသည်၎င်း၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၎င်း၊
 တစုံတယောက်သောဗြဟ္မာသည်၎င်း၊ မတားမြစ်နိုင် မဟော
 နိုင်သော အတုမရှိသော ဤဓမ္မစကြာတရားတော်ကို ဟော
 တော်မူအပ်ပြီ။ ဤသို့တပြိုင်နက် ကြွေးကြော်ကြကုန်၏။

(၃၀) ဤသို့ ဤလောက၌ ထိုအခိုက်အခါ လျင်မြန်
 စွာ တမုဟုတ်ခြင်းဖြင့် အထက် အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာပြည်တိုင်
 အောင် ချီးမွမ်းအံ့ဩ ကျော်ဇောသောအသံသည် ပြန့်နှံ့၍
 တက်လေ၏။ ဤတသောင်းသော လောကဓာတ် စကြာဝဠာ
 သည်လည်း သက်၍ သက်၍ တုန်လှုပ်၏။ တက်၍ တက်၍
 တုန်လှုပ်၏။ ထိုမှဤမှ ယေဉ်ပုခက် အိုးထိမ်းစက်ကဲ့သို့ တုန်
 လှုပ်၏။ အဘိုင်းအရှည်မရှိ ပြန့်ပြောသော ဒေသနာတော်
 ကြောင့်ဖြစ်သော အရောင်အလင်းသည်လည်း လောက၌

နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ၎င်းတို့၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကို လွန်၍
ထင်ရှားဖြစ်လေ၏။

(၃၁) ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်သက် ဝမ်း
မြောက်သော ဥဒါန်းစကားကို တသောင်းတိုက်သား ကြား
သိလေအောင် မြွက်ဆိုတော်မူ၏။ အဘယ်သို့ မြွက်ဆိုတော်
မူသနည်း ဟူမူကား……အို သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ကောဏ္ဍည
သည် စင်စစ် သစ္စာလေးပါးတရားကို သိလေပြီ။ အိုသတ္တဝါ
အပေါင်းတို့ ကောဏ္ဍညသည် စင်စစ် သစ္စာလေးပါးတရား
ကို သိလေပြီ။ ဤသို့နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော ဥဒါန်းစကား
ကို မြွက်ဆိုတော်မူလေပြီ။ ဤသို့ ဥဒါန်းကြူးတော် မူသော
ကြောင့်သာလျှင် အသျှင် ကောဏ္ဍညအား “အညာသိ
ကောဏ္ဍည” ဟူ၍သာ ဤအမည်သည် ဖြစ်လေ၏။

(၃၂) ထိုသို့ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသောအခါ၌ အသျှင်
ကောဏ္ဍညသည် မြင်အပ်ပြီးသော သစ္စာတရား၊ ရောက်အပ်
ပြီးသောသစ္စာတရား၊ သိအပ်ပြီးသော သစ္စာတရား၊ ဥာဏ်ဖြင့်
သက်ဝင်အပ်ပြီးသော သစ္စာတရားရှိသည်ဖြစ်၍ ကူးမြောက်
အပ်ပြီးသော ၁၆-ပါးသော ယုံမှားခြင်း၊ ရှစ်ပါးသော ယုံ
မှားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ သို့လော့ သို့လော့ တွေးတော ယုံ
မှားခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌
ရဲရင့်သောသူ၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်
မျက်မှောက် သိမြင်အပ်သောကြောင့် သူတပါးတို့အား ယုံ
ကြည်ခြင်းအကြောင်းမရှိသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို

ဤသို့သောစကားကို လျှောက်ထားလေ၏။ အသို့ လျှောက်ထားသနည်း ဟူမူကား.....

မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ရှင်၏အဖြစ်ကို ရချင်ပါ၏။ ပဉ္စင်း၏ အဖြစ်ကို ရချင်ပါ၏။ ဤသို့ လျှောက်ထားလေ၏။ မြတ်စွာဘုရား သခင်သည်.....ချစ်သား-ရဟန်း လာလှည့် တရားတော်ကို ကောင်းစွာ ငါဘုရားဟောအပ်ပြီ။ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုခြင်းငှာ ကောင်းမွန်စွာ အထက်-မဂ်သုံးပါး တည်းဟူသော အကျင့်ကိုကျင့်လော.....ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအသျှင် အညာသိ ကောဏ္ဍညအား ထို“ဟေ-ဘိက္ခု” ပဉ္စင်းအဖြစ် သည်သာဖြစ်လေ၏။

ဓမ္မစကြာသုတ် ဘာသာပြန်ပြီးပြီ။

ဓမ္မစကြာမှတ်ချက်

အမှတ် (၃)သည် ဒုက္ခသစ္စာ။ (၄)သည် သမုဒယသစ္စာ။ (၅)သည် နိရောဓသစ္စာ။ (၆)သည် မဂ္ဂသစ္စာတို့ကို ပြသည်။ အမှတ် (၇) သည် ဒုက္ခသစ္စာ၌ သစ္စာဉာဏ်။ (၈)သည် ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကိစ္စဉာဏ်။ အမှတ်(၉)သည် ဒုက္ခသစ္စာ၌ ကတဉာဏ်ကိုပြသည်။အမှတ်(၁၀)သည် သမုဒယသစ္စာ၌ သစ္စာဉာဏ်။ (၁၁)သည် ကိစ္စဉာဏ်။ (၁၂)သည် ကတဉာဏ်ကိုပြသည်။ (၁၃)သည် နိရောဓသစ္စာ၌ သစ္စာဉာဏ်။ (၁၄)သည် ကိစ္စဉာဏ်။ (၁၅)သည် တကဉာဏ်ကို ပြသည်။ အမှတ် (၁၆)သည် မဂ္ဂသစ္စာ၌ သစ္စာဉာဏ်။ (၁၇)သည် ကိစ္စဉာဏ်။ (၁၈)သည် တက ဉာဏ်တို့ကို ပြသည်။

အကယ်ပါ ဂဏန်းများသည် ပါဠိတော်နှင့် တိုက်ဆိုင်၍ ယူရန်ဖြစ်၏။

သစ္စာအနက် ၁၆ ချက်

ဒုက္ခသစ္စာ၏ (၁) ဒုက္ခသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်စက်ခြင်း သဘော။ (၂) ကံ-စိတ်-ဥ-ဟာ ကြောင်းလေးဖြာတို့သည် တကွပြုပြင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောသဘော၊ (၃) ဒုက္ခဒုက္ခ၏အဖြစ် ထိုဒုက္ခ၏အကြောင်း၏အဖြစ်တို့ဖြင့်ထက်ဝန်း

ကျင် ပူလောင်စေခြင်း သဘော။ (၄) ဇရာ မရဏတို့ဖြင့်
ဘောက်ပြန်စေအပ်သောသဘော။

သမုဒယသစ္စာ၏(၁)ထိုထိုအာရုံ,ဘုံ,ဘဝတို့၌ အလွန်
နှစ်သက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် ဒုက္ခပြန့်ပွားအောင် အပေါင်း
အစု ပြုခြင်းသဘော။ (၂)ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းသဘော။ (၃)
ဝဋ်တွင်းသာ သတ္တဝါများကို သံသရာဒုက္ခ၌ ယှဉ်စေခြင်း
သဘော။ (၄) မဂ်ရခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းသဘော။

နိရောဓသစ္စာ၏ (၁) ဝဋ်မှထွက်မြောက်ရာ ဖြစ်သော
သဘော။ (၂) ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတို့မှကင်းဆိတ်ရာဖြစ်သော
သဘော။ (၃) အကြောင်းတရားတို့ မပြုပြင်အပ်သော
သဘော။ (၄) သေခြင်းပျက်စီးခြင်းကင်းသောသဘော။

မဂ္ဂသစ္စာ၏ (၁) သံသရာမှ ထွက်မြောက်ခြင်းသဘော။
(၂) နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းသဘော။ (၃) နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်
ရခြင်း၊ ဝါ-ကိလေသာငြိမ်းစေခြင်း၌ အစိုးရသောသဘော။
(၄) သစ္စာကိုမြင်ခြင်း၌ ဝါ-ကိလေသာကို ငြိမ်းစေခြင်း၌
အစိုးရသော သဘော။

ဤလေးပါး လေးပါးသော သဘောတို့သည် ဧကံအမှန်
မချွတ်မယွင်းတပါးသောသဘောမှ ကင်းခြင်းကြောင့် သစ္စာ
အနက်(၁၆)ချက်တို့ မည်ကုန်၏။

ဒုက္ခခေတီပုံ

ဒုက္ခ၌ ဒု,ခ ပုဒ်ခွဲ၍ များစွာသော ဘေးရန်တို့၏တည်ရာ
ဖြစ်၍ စက်ဆုပ်အပ်သောကြောင့် ဒု,မည်၏။ လူမိုက်တို့သည်

ကြံဆအပ်သော မူဝ-သုဘ သုခ-အတ္တမှကင်းဆိတ်၍အချိုး
နှိုးဖြစ်သောကြောင့် ခ,မည်၏။ ထိုသို့စက်ဆုပ်သောလူမိုက်တို့
ကြံဆအပ်သော မူဝ-သုဘ-သုခ-အတ္တမှ ကင်းဆိတ်၍အချိုး
နှိုး ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခမည်၏။

သမုဒယဇောပုံ

သမုဒယ၌ သံ-ဥ,အယ ပုဒ်ခွဲ၍ သံ-ကုသိုလ်,အကုသိုလ်
အကြောင်းနှင့်ပေါင်းယှဉ်ခဲ့သော် ဥ-ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း၏ အယ
အကြောင်းဖြစ်၏။ ကုသိုလ်,အကုသိုလ်အကြောင်းနှင့်ပေါင်း
ယှဉ်ခဲ့သော် တဏှာလောဘသည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဒုက္ခ
လောင်းဖြစ်၍ သမုဒယမည်၏။

နိရောဓဇောပုံ

နိရောဓ၌ နိ-သည် မရှိခြင်းအနက်၊ ရောဓသည် သံသရာ
ဒုက္ခနှောင်ချိုင့် အနက်၌ဖြစ်၍ သံသရာဒုက္ခ ဟူသော နှောင်
ချိုင့်၏ မရှိရာ ဝဋ်ဒုက္ခမဖြစ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်နိဗ္ဗာန်သည်နိရောဓ
မည်၏။

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဇောပုံ

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ၌ ဒုက္ခနိရောဓ, ဒုက္ခမရှိရာသို့
ဂါမိနိ အာရုံပြုသဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒုက္ခနိရောဓသို့ ရောက်
ကြောင်း ပဋိပဒါအကျင့်သည် ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ
မည်၏။

အရိယာသစ္စာခေါ်ပုံ

အရိယာသစ္စာ၌ အရိယာ ဘုရားစသော အရိယာတို့၏ သစ္စ သစ္စာ(ဝါ) အရိယာမှန်ကန်သော သစ္စ သစ္စာ၊ ဒုက္ခ သစ္စာဆိုလျှင် ဆိုသည့်အတိုင်း အမှန်ဆင်းရဲစေ၏။ သမုဒယ သစ္စာဆိုလျှင် ဆိုသည့်အတိုင်းပင် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မှန်၏။ ဒုက္ခနိရောဓသစ္စာဆိုလျှင် ဆိုသည့်အတိုင်းပင် ဒုက္ခ ချုပ်ရာ မှန်၏။ ဒုက္ခနိရောဓဝါဒီမိနီ ပဋိပဒါ မဂ္ဂသစ္စာဆိုလျှင်ဆိုသည့် အတိုင်းပင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းအကျင့်မှန်၏။ ဤသို့ကေန မှန်သောကြောင့် အရိယာသစ္စာမည်၏။

အကြောင်းအကျိုးခွဲပုံ

သစ္စာ ၄-ပါးတွင် ဒုက္ခသစ္စာသည် သံသရာ၌ဖြစ်ရခြင်း ဟူသော ပဝတ္တိသစ္စာတည်း။ မကောင်းသောအကျိုးသစ္စာ တည်း။ သမုဒယသစ္စာသည် သံသရာ ဒုက္ခဟူသမျှ၏ဖြစ်ရ ကြောင်း မကောင်းသော ပဝတ္တိဟေတုသစ္စာတည်း။ (ဝါ) အကြောင်းသစ္စာတည်း။ နိရောဓသစ္စာသည် သံသရာဒုက္ခ၏ ဆုတ်နစ်ရာ နိဝတ္တိသစ္စာတည်း။ (ဝါ)ကောင်းသောအကျိုး သစ္စာတည်း။ မဂ္ဂသစ္စာသည် ထိုနိဝတ္တိသို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းသော နိဝတ္တိဟေတုသစ္စာတည်း။ (ဝါ)အကြောင်း သစ္စာတည်း။

ရှေ့နှစ်ပါးကား လောကီ၊ နောက်နှစ်ပါးကား လော ကုတ္တရာ သစ္စာတည်း။ ထို့ကြောင့် ၎င်း ၄-ပါးဖြင့်မကောင်း

သော အကျိုးအကြောင်း ကောင်းသောအကျိုးအကြောင်း
များစုံလင်ပြီးဖြစ်၍ ဤသစ္စာ ၄-ပါးထက်ပို၍၎င်း သစ္စာ
၄-ပါးအောက် ယုတ်လျော့၍၎င်း ဟောတော်မမူဘဲ ဤ
၄-ပါးကိုသာ ဘုရားအဆုဆုတို့ဟောမြဲတည်း။

အစဉ်ထားပုံ

ဤလောကကြီးဝယ် နှစ်သက်ဘွယ်အထင်ရှိ၍ တွယ်မိ
တွယ်ရာ တွယ်တာနေကြသူတို့ တရားသံဝေဂ ရစေတော်မူ
လိုခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာကြီးတခုလုံး ဒုက္ခ တုံးကြီး ဖြစ်နေပုံ
ကို ပြလိုသဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။
ဤဒုက္ခတွေ အကြောင်းမဲ့ဖြစ်ပေါ်သည်မဟုတ်၊ တွယ်တာ
မူ တဏှာကြောင့်သာ ဖြစ်လာရ၏။ ထာဝရဘုရား စသည်
တို့ ဖန်ဆင်းသောကြောင့် ကမ္ဘာကြီးဖြစ်ရသည်မဟုတ်ဟု
သိစေတော်မူလို၍ သမုဒယသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။ ထို့
နောက် ဒုက္ခတွေကိုထင်မြင်လျက် သံဝေဂရသူတို့၌ အပူ
ငြိမ်းရာ အရပ်ကို ရှာကြံလိုစိတ် ဖြစ်လောက်သည့်အခါ
နိရောဓသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုအပူငြိမ်းရာမြို့ခေမာသို့
ရောက်ဘို့မှန်းကြလျှင် ဤလမ်းသို့ တက်၍ ဤမက်ကို ပွား
ကြလေဟု မိန့်တော်မူသည့် အလား လေးပါးမြောက်၌
မဂ္ဂသစ္စာကို ဟောတော်မူ၏။

ပယ်သစ္စာ ပွားသစ္စာကိုပြပုံ

ဘုရားရှင်တို့သည် ခြင်္သေ့နှင့်တူသော အကျင့်ရှိကုန်၏။
ခြင်္သေ့သည် မိမိအား များဖြင့်ပစ်လတ်သော် ပစ်သူအား

သာ အစွမ်းပြစ်။ များ၌ကား မပြစ် သို့ ထို့အတူ ဘုရား ရှင်တို့လည်း အကြောင်း၌သာ ကျင့်တော်မူ၏။ အကျိုး၌ မကျင့်။ တိတ္ထိတို့ကား ခွေးနှင့်တူကုန်၏။ ခွေးတို့သည် တစုံတယောက်က ခဲ စသည်ဖြင့်ပစ်ပေါက်ခဲ့သော် ခဲကိုသာ ကိုက်၍ ပစ်သူကိုမကိုက်၏သို့ ထို့အတူ အညတိတ္ထိယ တို့သည် ဒုက္ခချုပ်စေလိုသော် ကိုယ်ကိုနှိပ်စက်ခြင်း စသော အကျိုး၌ သာလျှင် ကျင့်၏။ အကြောင်း၌မကျင့်။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခချုပ်စေလိုလျှင် သမုဒယကိုပယ်၊ နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြုလိုလျှင် မဂ္ဂသစ္စာကိုပွားရ၏။

သစ္စာတပါးပါး၌ အပြန်သုံးပါး ဖြစ်ပုံကား

ဤကား ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤကား သမုဒယသစ္စာ၊ ဤကား နိရောဓသစ္စာ၊ ဤကား မဂ္ဂသစ္စာဟု သစ္စာတို့၏ အချင်းချင်း မရောမယှက် ဟုတ်မှန်စွာ သိသောဉာဏ်သည် သစ္စာဉာဏ်မည်၏။ ပရိညေယျ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်သော ကိစ္စ၊ ပဟာတဗ္ဗ ပယ်အပ်သော ကိစ္စ၊ သစ္စိကာတဗ္ဗ မျက်မှောက်ပြုအပ်သော ကိစ္စ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ ပွားစေအပ်သော ကိစ္စကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ဉာဏ်သည် ကိစ္စ၊ ဉာဏ်မည်၏။ ပရိညေယျ စသော ကိစ္စ၏ပြုအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကို ဆုံးဖြတ်သော အားဖြင့် သိသောဉာဏ်သည် ကတဉာဏ်မည်၏။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး

သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ။ လောကီ သမ္မာဒိဋ္ဌိ လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏

အကျိုးရှိ၏ဟု သိတတ်သော ဥာဏ်ဟူသော ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တသဘောကို ဆင်ခြင်ပွားများသော ဥာဏ်ဟူသော ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သည် လောကီသမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။ လောကုတ္တရာ မဂ်ဖိုလ်နှင့် ယှဉ်သောဥာဏ်သည် လောကုတ္တရာ သမ္မာဒိဋ္ဌိမည်၏။

သမ္မာသင်္ကပ္ပ။ ။ကုသိုလ် အကြံ ဟူသမျှ ဝိတက် အားလုံးသည် နေက္ခမ သင်္ကပ္ပခေါ်၏ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော ကြံစည်မှုအားလုံးသည် အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပ၊ သတ္တာကိုမညှင်း ဆဲလိုသော ကရုဏာနှင့်ယှဉ်သမျှ ကြံစည်မှု အားလုံးသည် အဝိဟိံသ သင်္ကပ္ပမည်၏။

သမ္မာဝါစာ။ ။မဟုတ် မမှန်ပြောမှု၊ ခြောပြစ်ကုန်း တိုက်မှု၊ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်းပြောမှု၊ အကျိုးမရှိ ပြန်ဖျင်း သော စကားကို ပြောဆိုမှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းတည်း။

သမ္မာကမ္မန္တ။ ။သူ့အသက်သတ်မှု၊ သူ့ဥစ္စာခိုးမှု၊ သူ့သားမယား ပြစ်မှား လွန်ကြူးမှုတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း တည်း။

သမ္မာအာဇီဝ။ ။မှားသော အသက်မွေးမှုကိုပယ်၍ ကောင်းသော အသက်မွေးမှုကို ပြုခြင်းတည်း။

သမ္မာဝါယာမ။ ။မ ဖြစ်သေးသော အကုသိုလ် တရားများ မပြစ်ပွားအောင် ကြိုးစားမှု၊ ဖြစ်ပြီးသား အကုသိုလ်များကို ပယ်ရှားရန် ကြိုးစားမှု၊ မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်များဖြစ်ပွားရန်ကြိုးစားမှု၊ ဖြစ်ပြီးသားကုသိုလ်များ တည်တန့်ပွားများအောင် ကြိုးစားမှုတည်း။

သမ္မာသတိ။ ။ဆံပင် မွေး ညှင်း စသော ၃၂-ကော
ဠာသ၌ အဘန်ဘန်ရှုတတ်သော ကာယာနုပဿနာ သတိ
ပဋ္ဌာန်၊ သုခဝေဒနာ၏ ပျက်စီးပုံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ နှိပ်စက်ပုံ
အခြင်းအရာထင်လာအောင်ရှုခြင်းသည် ဝေဒနာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ်ကို အာရုံပြု၍ ဤကား ကုသိုလ်စိတ်၊ ဤ
ကား အကုသိုလ်စိတ်ဟု ခွဲခြား၍ အနိစ္စအခြင်းအရာ ထင်
လာအောင် အဖန်ဖန်ရှုသော စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊
သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ဓမ္မများကို အနတ္တ အခြင်းအရာ
ထင်လာအောင် အဖန်ဖန်ရှုသော ဓမ္မာနုပဿနာ သတိ
ပဋ္ဌာန် တရားများပင်တည်း။

သမ္မာသမာဓိ။ ။လောကုတ္တရာ ဖြစ်သော သတိ
သည် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်အပ်သော စိတ်ရှိသော
ယောဂီ၏ သတိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်တည်ကြည်မှု (ဝါ)သတိ
ပဋ္ဌာန် တရားလေးပါးကိုပွားများမှုတည်း။

ဓမ္မစက္ကခေါ်ပုံ

ဓမ္မစက္ကဟူသည် သစ္စာ လေးပါးတို့၌ ၁၂-ပါးသော
အခြင်းအရာကို ထိုးထွင်း၍သိသော ပဋိဝေဓဉာဏ်၊ သစ္စာ
ဒေသနာကို ဖြစ်စေတတ်သော ဒေသနာဉာဏ်ကို ခေါ်၏။
ဤသို့အကျဉ်းဖြစ်သော ဤဉာဏ်နှစ်ပါး၌ ဖြစ်စေအပ်သော
သုတ်သည် ဓမ္မစက္က ပဝတ္တနသုတ်မည်၏။

ဝေယျာကရဏခေါ်ပုံ

အမေးထုတ်၍ ထိုအမေးကိုဖြေလျက် စုဏ္ဍိယသက်သက်

ဖြင့် ဟောတော်မူခြင်းသည် ဝေယျာကရဏမည်၏။ (၀၁)
 ဝေယျာကရဏ်း၊ (၀၁) ဗျာကရဏ်းမည်၏။ ဤစကားအရ
 အဘိဓမ္မာ ပိဋကတ်အားလုံးနှင့် ဂါထာမပါသော သုတ္တန်
 ပါဠိတော်များနှင့် အခြားသော ဘုရား စကားတော်များ
 လည်း ဝေယျာကရဏခေါ်နိုင်သေး၏။

ခဏလယ မုဟုတ္တခေါ်ပုံ

လက်ဖျောက် ဆယ်ချက်တီးအချိန်သည် တခဏခေါ်၏။
 ထိုခဏဆယ်ခုသည် တလယခေါ်၏။ ထိုလယဆယ်ခုသည်
 ခဏလယ တခုခေါ်၏။ ထိုခဏလယဆယ်ခုသည် တမုဟုတ္တ
 ခေါ်၏။ ထိုမုဟုတ္တဆယ်ခုသည် ခဏမုဟုတ္တခေါ်၏။

အကျွတ်တရားရသူများ

ဝါဆိုလပြည့်နေ့ နေဝင်ဆဲ လထွက်ဆဲအခါ ဓမ္မစကြာ
 တရားကို ဟောတော်မူရာ၊ ထိုတရားသံနှင့် အညာသိဝတ
 ဘောကောဏ္ဍညောဟူသော ဥဒါန်း ကြိုးရင့် သံတော်သည်
 အထက်ဘဝင် အောက်အဝီစိ ဖိလာအားဖြင့်လောကဓာတ်
 တသောင်းဆိုက်အောင် ပျံ့နှံ့သည်။ ဒေသနာ၏ အဆုံး၌
 တသံ ရှစ်ကုဋေသော ပြိဟ္မာနှင့်တကွ အသျှင်ကောဏ္ဍည
 သောတာပတ္တိဖိုလ်၌တည်၏။ လပြည့်ကျော် တရက်နေ့ ဝပ၊
 ၂-ရက်နေ့ ဘဒ္ဒိယ၊ ၃-ရက်နေ့ မဟာနာမ၊ ၄-ရက်နေ့
 အဿဇီထေရ်တို့သည်အသီးသီးသောတာပတ္တိဖိုလ်၌တည်၏

ဓမ္မစကြာ ဖွတ်ချက် ပြီး၏။

သုစရိုက်-ဒုစရိုက်

လူတို့သိအပ်သော သုစရိုက်တရား (၁၀) ပါး၊ ဒုစရိုက်တရား (၁၀) ပါး အားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ကောင်းသောအကျင့်သည် သုစရိုက်တရား မည်၏။

သုစရိုက်တရား ၁၀-ပါး ဟူသည်ကား -

- ၁။ အလှူပေးခြင်း.....ဒါန။
- ၂။ ကိုယ်, နှုတ်, နှလုံး, သုံးပါးလုံးကို စောင့်သုံးခြင်း..... သီလ။
- ၃။ သမထ, ဝိပဿနာ, နှစ်ပါးကို ပွားများခြင်း..... ဘာဝနာ။
- ၄။ မိဘ-ဆရာသမား အသက်သိက္ခာဂုဏ်ဝါကြီးသော သူတို့အား ရှိခိုး ခ, စားရုံသေခြင်း..... အပစာယန။
- ၅။ မိဘ-ဆရာသမား အသက်သိက္ခာဂုဏ်ဝါကြီးသော သူတို့၏ အမှုကြီး, ငယ်ကို ရွက်ဆောင် အားထုတ်ခြင်း..... ဝေယျာဝစ္စ။
- ၆။ မိမိပြုသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏အဖို့ကို သူတပါးတို့အား အမျှပေးဝေခြင်း..... ပတ္တိဒါန။
- ၇။ သူတပါးတို့ပြုသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ အဖို့ကို ဝမ်းမြောက်ခြင်း..... ပတ္တာ နုမောဒန။

(၃၆)

၈။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ကြားနာခြင်း....
ဓမ္မသဝန။

၉။ မြတ်စွာဘုရား၏တရားတော်ကို ဟောပြောခြင်း....
ဓမ္မဒေသနာ။

၁၀။ အယူကို ဖြောင့်မတ်စွာပြုခြင်း....ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ အား
ဖြင့် သုစရိုက်တရား(၁၀)ပါး ဖြစ်သတည်း။

တနည်း - သုစရိုက် (၁၀) ပါးမှ အပြန်ယူသော သုစရိုက် (၁၀)
ပါးကား

၁။ သူ၏ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း....
ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ။

၂။ သူ၏ ဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း....
အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ။

၃။ သူတပါးတို့၏ သားမယားတို့၌ ကြူးလွန်စော်ကား
ခြင်းမှ ရှောင် ကြဉ် ခြင်း....ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ
ဝေရမဏိ, အားဖြင့်- ကာယ သုစရိုက် (၃)ပါး
ဖြစ်၏။

၄။ လိမ်လည် မှားယွင်းသော အားဖြင့် ပြောဆိုခြင်းမှ
ရှောင်ကြဉ်ခြင်း....မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ။

၅။ သူ နှစ်ယောက်တို့၏ အချစ်ကို ပျက်အောင် ကုန်း
တိုက်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်
ခြင်း....ဝိသုနဝါစာယ ဝေရမဏိ။

၆။ ဆဲရေးတိုင်းထွာ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြော

ဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း.... ဖရုသဝါစာယ ဝေရမဏိ။

- ၇။ အကျိုးမရှိ ဖျင်းသိမ်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း.... သမ္ပပ္ပလာပါ ဝေရမဏိ အားဖြင့် ဝစီသုစရိုက်(၄)ပါး ဖြစ်၏။
- ၈။ သူတပါးတို့၏ စည်းစိမ်ကို ရှေးရှု မကြံစည်ခြင်း.... အနဘိဇ္ဈာ။
- ၉။ သူတပါးတို့အား မဖျက်ဆီးလိုခြင်း.... အဗျာပါဒ။
- ၁၀။ မှန်ကန်သော အယူအမြင်ကို ယူခြင်း၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မနောသုစရိုက်(၃)ပါးဖြစ်၏၊ ဤသို့လျှင် သုစရိုက်(၁၀)ပါး ဖြစ်သတည်း။

မကောင်းသောအကျင့်သည် ဒုစရိုက်မည်၏။

ဒုစရိုက်တရား ၁၀-ပါးဟူသည်ကား—

- ၁။ သူ၏အသက်ကိုသတ်ခြင်း.... ပါဏာတိပါတ။
- ၂။ သူများ၏ဥစ္စာကိုခိုးယူခြင်း.... အဒိန္နာဒါနာ။
- ၃။ သူများ၏ သားမယားတို့၌ ကြူးလွန် စော်ကားခြင်း.... ကာမေသု မိစ္ဆာ စာရ အားဖြင့် ကာယဒုစရိုက် (၃)ပါး။
- ၄။ လိမ်လည်မှားယွင်းသောအားဖြင့် ပြောဆိုခြင်း.... မုသာဝါဒ။
- ၅။ သူနှစ်ယောက်တို့၏အချစ်ကိုပျက်အောင်ကုန်းတိုက်သောစကားကို ပြောဆိုခြင်း.... ဝိသုနဝါစာ။

- ၆။ ဆဲရေးတိုင်းထွာ ကြမ်းတမ်းသောစကားကိုပြောဆိုခြင်း.....ဖရုသဝါစာ။
- ၇။ အကျိုးမရှိဖျင်းသိမ်သောစကားကိုပြောဆိုခြင်း.....သဗ္ဗပ္ပလာပအားဖြင့် ဝစီဒုစရိုက်(၄)ပါး။
- ၈။ သူတပါးတို့၏ စည်းစိမ်ကို ရှေးရှု ကြံစည်ခြင်း.....အဘိဇ္ဈာ။
- ၉။ သူတပါးတို့အား ဖျက်ဆီးလိုခြင်း.....ဗျာပါဒ။
- ၁၀။ ဖောက်ပြန်သော အယူအမြင်ကို ယူခြင်း.....မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအားဖြင့် မနော ဒုစရိုက် (၃)ပါး၊ ဤသို့လျှင် ဒုစရိုက်တရား(၁၀)ပါး ဖြစ်သတည်း။

သုစရိုက်တရား(၁၀)ပါး

ဒုစရိုက်တရား(၁၀)ပါးပြီး၏။

ကုသိုလ် ကေဝိသ(၂၁)ပါး၊ အကုသိုလ်ဒွါဒသ (၁၂)ပါးအားဖြင့်လည်း (၂)ပါး အပြားရှိ၏။

(၂)ပါးတို့တွင် ကုသိုလ်ကေဝိသ (၂၁)ပါး ဟူသည်ကား.....

မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါး၊ မဟာဂ္ဂုတ် ကုသိုလ်စိတ်(၉)ပါး၊ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်စိတ်(၄)ပါးအားဖြင့် (၂၁)ပါး ဖြစ်သတည်း။

မဟာကုသိုလ်စိတ် (၈) ပါး ဟူသည့်ကား—

- ၁။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဥာဏ သမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိ
ကစိတ်....(၁)ခု။
- ၂။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဥာဏ သမ္ပယုတ် သသင်္ခါ
ရိကစိတ်....(၁)ခု။
- ၃။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဥာဏ ဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိ
ကစိတ်....(၁)ခု။
- ၄။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဥာဏ ဝိပ္ပယုတ် သသင်္ခါရိ
ကစိတ်....(၁)ခု။
- ၅။ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် ဥာဏ သမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက
စိတ်....(၁)ခု။
- ၆။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဥာဏသမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက
စိတ်....(၁)ခု။
- ၇။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဥာဏ ဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက
စိတ်....(၁)ခု။
- ၈။ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် ဥာဏ ဝိပ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက
စိတ်....(၁)ခု။

အားဖြင့် မဟာကုသိုလ်စိတ်(၈)ပါး ဖြစ်သတည်း။

မဟာဂုဏ် ကုသိုလ်(၉)ပါး ဟူသည့်ကား—

ရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်(၅)ပါး၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်
စိတ်(၄) ပါးအားဖြင့် (၂)ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၉ပါးတို့
တွင်—

ရူပပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ် (၅) ပါး ဟူသည့်ကား—

- ၁။ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ ဝီတိ၊ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၅) ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော ပဌဈာန်ကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။
- ၂။ ဝိစာရ၊ ဝီတိ၊ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၄) ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော ဒုတိယ ဈာန်ကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။
- ၃။ ဝီတိ၊ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၃) ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော တတိယဈာန် ကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။
- ၄။ သုခ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၂) ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန် ကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။
- ၅။ ဥက္ခေ၊ ကေဂ္ဂတာ၊ တည်းဟူသော ဈာန်အင်္ဂါ (၂) ပါးနှင့်တကွ ဖြစ်သော ပဉ္စဈာန် ကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။

အားဖြင့် ရူပပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ် (၅) ပါး ဖြစ်သတည်း။

အရူပပါဝစရကုသိုလ်စိတ် (၄) ပါး ဟူသည့်ကား—

- ၁။ အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။
- ၂။ ဝိညာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။
- ၃။ အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်စိတ် (၁) ပါး။

(၄၁)

၄။ နေဝသညာနာ သညာယတန ကုသိုလ်စိတ်....(၁) ပါး။

အားဖြင့် အရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ်....(၄)ပါး ဖြစ်သတည်း။

လောကုတ္တရာကုသိုလ်စိတ် (၄) ပါး ဟူသည်ကား—

၁။ သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်....(၁)ပါး။

၂။ သကဒါဂါမိမဂ်စိတ်(၁)ပါး။

၃။ အနာဂါမိမဂ်စိတ်(၁)ပါး။

၄။ အရဟတ္တမဂ်စိတ်(၁)ပါး။

အားဖြင့် လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်စိတ်....(၄)ပါး ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် ကုသိုလ်စိတ် ဧကသိသ(၂၁)ပါး ဖြစ်သတည်း။

အကုသိုလ်စိတ် ဒွါဒသ(၁၂)ပါး ဟူသည်ကား—

လောဘမူစိတ် (၈) ပါး၊ ဒေါသမူစိတ် (၂) ပါး၊ မောဟမူစိတ်(၂) ပါး အားဖြင့် (၁၂) ပါး ဖြစ်သတည်း။

လောဘမူစိတ် (၈) ပါး ဟူသည်ကား

၁။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကစိတ်....(၁)ခု။

၂။ သောမဿန သဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိကစိတ်....(၁)ခု။

၃။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကစိတ်....(၁)ခု။

(၄၂)

- ၄။ သောမနဿ သဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက စိတ်....(၁)ခု။
- ၅။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက စိတ်....(၁)ခု။
- ၆။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက စိတ်....(၁)ခု။
- ၇။ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် အသင်္ခါရိက စိတ်....(၁)ခု။
- ၈။ ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက စိတ်....(၁)ခု။

ဒေါသမူစိတ်(၂)ပါးဟူသည့်ကား

- ၁။ ဒေါမနဿ သဟဂုတ် ပဋိဃသမ္ပယုတ် အသင်္ခါရိကစိတ်....(၁)ခု။
- ၂။ ဒေါမနဿ သဟဂုတ် ပဋိဃသမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက စိတ်....(၁)ခု။

မောဟမူစိတ်(၂)ပါးဟူသည့်ကား

- ၁။ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် ဝိစိကိစ္ဆာ သမ္ပယုတ်စိတ်.... (၁)ခု။
- ၂။ ဥပေက္ခာ သဟဂုတ် ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ်စိတ်.... (၁)ခု။

ဤသို့လျှင် အကုသိုလ်စိတ် ၅၁သ (၁၂)ပါးဖြစ်သတည်း။

သုစရိုက်, ဒုစရိုက်, ခွဲ ပြီး၏။

တောင်လေးလုံး ဆရာတော်

(စတုရိရိက္ခာယ် ၃၂ ကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ချက်များ)

သာသနာတော် နေဝန်း-တက်ထွန်းစဉ် ကာလတွင်မှ၊
အနတ္တကို မသိလိုက်ရ၊ မထင်လိုက်ရ၊ မမြင်လိုက်ရ ရှိချေ
သော် သာသနာတော် နေမင်းဝင်၍ မှောင်အတိ ဖြစ်သော
အခါ ဆိုရာမရှိပြီ မှတ်။

သူကရ-သူကရီ စသည်တို့ကဲ့သို့ ဘာသာဓလေ့ အားဖြင့်
အထီးအမ သိကာမျှ၊ သုနခ-သုနဒီ စသည်တို့ကဲ့သို့ ဝမ်းဝရံ
ရှာစားတတ်ကာ မျှ၊ မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘကို ရပြီဟု ဝမ်း
မြောက်ထိုက်သည် မဟုတ်ချေ။

ဝိပဿနာကိစ္စ အပြီးသို့ မရောက်လျှင် နိဗ္ဗာန် စံရမည်ကို
မဆိုလင့်ဦး၊ နိဗ္ဗာန်စော်မျှ မနံ၊ သံသရာ၌ နစ်မြဲ တလဲလဲ
သာ နစ်ကြရလိမ့်မည်။

တနေ့ သုံးကြိမ် ငွေကျောင်းတရာ၊ ရွှေကျောင်းတရာ
ဆောက်လှူရသောထက်၊ အနိစ္စတရား၊ ဒုက္ခတရား၊ အနတ္တ
တရား ဤသုံးပါးတွင် တပါးပါး မျှကို တခဏ ပညာဖြင့်
ရှု၍ ပညာပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ငြီးငွေ့ရခြင်းသည်
အဆ အရာမက အဆ အထောင် မက ကြီးမားလှစွာသော
ကုသိုလ် ဖြစ်သည်။

ဘိက္ခု သွားသည်၊ ဘိက္ခုနီ သွားသည်၊ ဣတ္ထိသွားသည်၊
ပုရိသ သွားသည် ဟု သမ္မုတိ ဒေသနာတော် နည်းဖြင့်

ဟောတော်မူသည်။ ၎င်း ဟောတော်မူတိုင်းသော ဘိက္ခုသွားသည်။ ဘိက္ခုနီ သွားသည်။ ဣတ္ထိ သွားသည်။ ပုရိသ သွားသည်ဟု ရှုချေလျှင် သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေသည် မမည်ချေ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း မဟုတ်ခဲ့။ သတ္တဝါဟု ယူသော ဒိဋ္ဌိကိုလည်း မစွန့်ခဲ့။ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ=အတ္တဟု စွဲလန်းသော ဒိဋ္ဌိကိုလည်း မခွါခဲ့။ ထို့ကြောင့် ထို ဆိုခဲ့ပြီးသော သမုတိဒေသနာတော် နည်းဖြင့်သာ သိချေသည် ဖြစ်လျှင် ဘိက္ခုနှင့် တိရစ္ဆာန်သည် ဤအရာ၌ ကေ သဒိသ။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို ဆရာမပြ နည်းမရသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ အစရှိသည်ဖြင့် မုချကေန် အမှန်စွဲယူလျှင် အတ္တဝါဒ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဗာလအောက်အလွန် နိမ့်ညံ့ယုတ်သော ဗာလုမ္မတ္တက ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ ဇာတ်သာ လွဲသည် နွား ကျွဲနှင့် အတူတူ ဟုလို။

လောက၌ ဥမ္မတ္တကသည် ငါဥမ္မတ္တက ဖြစ်ချေသည် ဟု သိနိုင်မည့် အရေး အလွန်ပင် ခက်ခဲ၏။ ထို့ထက်ပင် တုံ့သော်လည်း သာသနာတော်၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သော သူသည် ငါကား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကေန် ဖြစ်ချေသည်ဟု သိနိုင်မည့် အရေး အလွန် တရာ ခက်ခဲလှသည်။

ဤတရားကား အနိစ္စဖြစ်သည်။ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့် အနိစ္စဖြစ်သည်။ ဤတရားကား ပုက္ခဖြစ်သည်။ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်မူကား- ဒုက္ခဖြစ်သည်။ ဤတရားကား အနတ္တ ဖြစ်သည်။ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်မူကား အနတ္တ ဖြစ်သည်ဟု ပညာ စက္ခုဖြင့် တင်တင်ရှု၍

မနှစ်သက် မစုံမက်၊ ပြီးငွေ စက်ဆုပ်ခြင်းသည် နိဗ္ဗိန္ဒ မည်၏။
ဤ နိဗ္ဗိန္ဒ ပညာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကောင်းမှုသည် သာလျှင်
မဂ္ဂဖလ အာသန္နတရ မဂ်ဖိုလ်နှင့် နီးစပ်လှသောကြောင့်
မဟာပုည ဖြစ်သည်။

နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ရွှေအတိဖြစ် ပြီးသော စေတီ ရှစ်
သောင်း လေးထောင် တည်ထား ကောင်းမှု ပြုရသည်ထက်
အဆ အရာ၊ အဆ အထောင် မက ကြီးမား မြတ်လှသော
နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ပြဋ္ဌာန်းသော ကောင်းမှုကို ဝမ်းမြောက် ဝမ်း
သာ သူ့ထက် ငါ အားထုတ်ကြပါသည်ရှိသော် အစိန္တေယျ
မြတ်စွာဘုရားအား နှစ်သက် မြတ်နိုးဘွယ်သော ဓမ္မပူဇော်ဖြင့်
သူ့ယက်ငါ ပူဇော်ရသည်လည်း မည်၏။

ယခု ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် ဒုလ္လဘ အတွင်း၌ ဆွေကြီး မျိုးကြီး
မိကောင်း ဘကောင်း သား၊ သမီး ဖြစ်ကြရကုန်ပြီးမှ အနိစ္စ
မှန်းမသိ၊ ဒုက္ခမှန်းမသိ၊ အနတ္တမှန်းမသိ၊ အသုဘမှန်းမသိ
မူ၍ သူရူး ကဲ့သို့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ကြ စေကုန်လင့်။

ခန္ဓာငါးပါး- အနိစ္စတရား၊ ဒုက္ခတရား၊ အနတ္တတရား၊
အသုဘတရားကို၊ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟု ထင်မှတ်စွဲယူ
ကျင့်သောသူမှာ လူပင်စင်စင် ကေနိဖြစ်သော်လည်း မဟာ
ဗာလ ဥဗ္ဗတ္တက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အစစ် ဖြစ်လေပြီ။

အကြင်သူသည် လောကီ စည်းစိမ်၊ လောကီ ချမ်းသာ
မျှကိုသာ တောင့်တ၍ လွန်ကဲစွာပင် ဒါန သီလကို အား
ထုတ်၏၊ လုံ့လပြု၏။ ထိုသူသည် ကိုယ့်ကို ကိုယ်ပင်၊ သံသရာ
ဝင်ဒုက္ခ၌ ရောင်းစား ပေါင်နှံသောသူ မည်၏။

လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ သုံးပါးတို့ကို နောင်အိမ်ကဲ့သို့ ပညာ စက္ခုဖြင့် ရှုအပ်သည်ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်ကို လွန်ဆန် ကျော်နင်း၍ ထိုထိုဘဝ ဝင် ဒုက္ခကိုရပါလို၏ဟု တဏှာဖြင့်တောင့်တ၍၊ ရွှေကုန်ငွေကုန် ခံ၍ မဟာဒါနကို ပြုသော သူ၏ ရူးခြင်းထက် ရူးနိုင်မည့် သူကို တရားတော်၌ ရှာမရပြီဖြစ်သောကြောင့် ထိုဥမ္မတ္တက ကို မဟာဥမ္မတ္တက ဟု၊ မဟာဗာလုမ္မတ္တက ဟု ဆိုလိုက် သည်။

ပဉ္စကုန္ဒာ အနိစ္စာ၊ ပဉ္စကုန္ဒာအနိစ္စာ ဟု၊ တကြိမ်တခါမျှ ဤကဲ့သို့ မဟာကုသိုလ်စိတ်ကို ဖြစ်စေရခြင်းသည် ပကတိ ရွှေစင်အတိ ပြီးသော ကျောင်းကြီးကို အဆောင်ဆောင် ဆောက်၍ လှူရသော ကုသိုလ်လည်း မတူ မမျှနိုင်၊ ဂျေတုံး၊ ငွေတုံး၊ ပတ္တမြားတုံးဖြင့် ပြီးသော စေတီကြီးကို တည်ထား ပြုရသော ကောင်းမှုကုသိုလ်စိတ်လည်း မတူ မမျှနိုင်၊ ပဒေ သာပင်ကြီးကို မြေပြင်အပြည့် စိုက်၍ တသက်ပတ်လုံး အလှူ ကြီးကို ပေးရသော်လည်း မတူ မမျှနိုင်။

လောက၌ သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ မှက်၊ ခြင်ကိုက်မည် ကိုသာ လွန်စွာကြောက်၍ ကျား၊ ဘီလူး၊ ဆင်၊ ကိုက်မည် စားမည် နင်းသတ်မည်ကို မကြောက်သော ဗာလုမ္မတ္တက ကဲ့သို့ မီး လောင်မည်၊ လှံစူးမည်ကိုသာ လွန်စွာကြောက်၍ သံသရာ၌ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် နစ်စေတတ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စွဲငြိ မည်ကို မကြောက် ရှိခဲ့လျှင် ခွေး၊ ဝက်နှင့် အတူ လူစော်မန် အကျင့်တန် သူကန်းသာ ဖြစ်တော့သည် ဟူလို။

အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ အရကို သဘောမိမိ မသိမမြင်နိုင်လျှင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှတ်။ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ အရကို သဘောမိမိ သိနိုင် မြင်နိုင်လျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိမှတ်။

အကြင် ဗာလသည် အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ ကေန မုချမှန်သော ခန္ဓာငါးပါး သံသရာ ဝဋ်တရားကို သား၊ သွီး ဥစ္စာ မှတ်လေ၏။ ထိုသို့ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ ခန္ဓာ သံသရာ စဉ်လျက်၊ ငါ၏ သွီး၊ ငါ၏ သား၊ ငါ၏ ဥစ္စာဖြစ်သည် ဟု စွဲယူ ထင်မှားသော ဗာလသည်၊ ကိုယ်၏ ပင်ပန်းခြင်း စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းသို့ ရောက်ရလေသည်။

တိရစ္ဆာန် အပေါင်းတို့တွင် ကေသရာကို အမြတ် ဆိုထိုက်သကဲ့သို့ ထို့အတူ နိဗ္ဗာန်ရောက်စေတတ်သော တရားတို့တွင် ပညိန္ဒြေကို အထွဋ်ထား၍ ဘုရား ဟောတော်မူသည်။

ခန္ဓာငါးပါး၊ ပရမတ္ထတရား ဧကန္တ ဖြစ်သည်ကိုလျှင် ဒိဋ္ဌ၊ မုတ္တက ဖြစ်လေသောကြောင့်၊ ငါ့သွီး-ငါ့သား၊ ငါ့မယား၊ ငါ့လင်ဟု အထင် အယူ အမှတ် လွဲသောကြောင့် ဆင်းရဲများစွာ တွေ့ရသည်ဟု မှတ်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆေးတော်ကို မဝင်သမျှ ချမ်းသာရပြီဟု မဆိုထိုက် ဟူလို။

အစိန္တေယျ ဘုရားသခင်သည်၊ ပစ္စည်း အာမိသ ဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်ခြင်းကို နှစ်သက် အားရတော်မမူ၊ ကောင်းချီးပေးတော်မမူ၊ မဂ်လေးတန်-ဖိုလ်လေးတန် နိဗ္ဗာန်နှင့်လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်၍၊ ထို အကျင့်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ကိုသာ

နှစ်သက်အားရ ဝမ်းမြောက်တော်မူသောကြောင့် ကောင်းချီး ပေးတော်မူသည်။

သဌေး သူကြွယ် မင်း မိဖုရား၏ အဖြစ်ကို ရလွယ်၏။ ကလျာဏ ပုထုဇန် အဖြစ်ကို ရမည် ခဲလေစွ။ နတ်သွီး-နတ်သား၊ သိကြား-ဗြဟ္မာ၏ အဖြစ်ကို ရလွယ်ဘိစွ။ ကလျာဏ ပုထုဇန် အဖြစ်ကို အလွန်တရာ ရခဲစွာ၏။ အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ စပ်ဆိုဘိသနည်း-ခွေး၊ ဝက် မှစ၍ သတ္တဝါ ဟူသမျှ ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် သဌေး၊ သူကြွယ်၊ မင်း၊ မိဖုရား၊ နတ်သွီး၊ နတ်သား၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ဖြစ်သည်ကို ဘုရားသဗ္ဗညု ဟောတော် မူသောကြောင့် ဆိုသည်။

ပရမတ္ထ ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့် မူကား-ဘုရား ဟူသည်လည်း တရားပင်။ တရား ဟူသည်လည်း တရား ၎င်းပင်၊ သံဃာ ဟူသည်လည်း တရား ၎င်းပင်၊ ရတနာ သုံးပါး ဟူသည် ပရမတ္ထ ဓမ္မပင် ဟူလို။

သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခကိုပင် သုခ ချမ်းသာ ဟု ထင်မှတ်၍၊ သံသရာ ဝဋ်ဒုက္ခ ကေန့်မှန်သော လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်လိုသော စိတ်ဖြင့်၊ ကြီးစွာသော ကောင်းမှုကို ပြုပါ ငြားသော်လည်း မေထုန် အပြား ခုနစ်ပါးတို့တွင် သတ္တမ မေထုန်ဓမ္မကို ပြုမှား ကျင့်မှား၍၊ သံသရာ၌ ရှည်လျားစွာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ယခုတိုင်တိုင် နစ်ကြရကုန်သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မျိုးစေ့ရှိသော ဗာလသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မျိုးစေ့ရှိခြင်း အတူတူဖြစ်သော ဗာလကို ဆည်းကပ်ပြန်လျှင်

သံသရာ၌သာလျှင် အခါခါ နစ်ရလေသောကြောင့် မဂ်
ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန် ပြီးမြောက် ရောက်လို ကုန်သော
သူတို့သည် ကြည်ရှောင် အပ်သော ဗာလ၊ ဆည်းကပ်အပ်
သော ပဏ္ဍိတ၊ မြတ်နိုးတနာ ပူဇော်ရာသော ပုဂ္ဂလကို ပြ
တော်မူလို၍ “အသေဝနာစ ဗာလနံ၊ ပဏ္ဍိတာနန္ဓသေဝနာ၊
ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ၊ တေမင်္ဂလ မုတ္တမံ” ဟု သုံးဆယ့်ရှစ်
ဖြာ မင်္ဂလာတို့တွင် ရှေးဦးတင်၍ ဟောတော် မူပေသည်။
ဤသို့ သတိရကြလေစေ-

(အန္ဓ ကို ဗာလ ဆိုတော်မူသည်။ ကလျာဏကအစ
အရိယာတို့ကို ပဏ္ဍိတ ဆိုတော်မူသည်။)

အကုသိုလ်ကံကို မဆိုလင့်ဦး၊ လူဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌
ပဋိသန္ဓေ တကြိမ်မျှကို နေစေတတ်သော ကောင်းမှု ကုသိုလ်
ကံကို ပင်လည်း ရန်သူကဲ့သို့ ကြောက်အပ်သည်ဟု ဟော
တော်မူပြီ။ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေ နေစေတတ်သော ပါပ
ဓမ္မ၊ ကလျာဏဓမ္မ၊ ကောင်းမှု-မကောင်းမှု နှစ်ခုစလုံးကိုပင်
ရန်သူကို ကြောက်သည်ထက် လွန်ကဲစွာ ပညာဖြင့် ကြောက်
အပ်သည် သတိရကြစေ။

လူ့ရွာ၊ နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာ့ရွာသို့ အခါခါ အခေါက်ခေါက်
ရောက်လိုသည်ဟု တဏှာဖြင့် တောင့်တခဲ့သည် ဖြစ်လျှင်
ဘုရားသခင်၏ အမိန့်တော်ကို မနာမယူ မခံမူ၍ ဘုရားသခင်
ကို ပုန်ကန်၍ သံသရာ၌ အခါခါ နစ်ရမည့် အကြောင်းကို
သာ မနေမနား လုလွ အားထုတ်သော မဟာဗာလုမ္မတ္တက
တို့၏ အပြုအမူ အကျင့်သာ ဟူရာတော့သည်။

ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်၌ ယထာဘူတ ဉာဏ်စက္ခုကိုမျှ မရသော အန္ဓဗာလ ပုထုဇနသည် ဤသို့ ဆင်ခြင် ရာသည်။ သုနခ-သုနဒိတို့လည်း ငါ၏ ကိုယ်ဟု ထင်ကြကုန်၏။ ခန္ဓာဟု မထင်ကြကုန်။ ငါလည်း ငါ၏ ကိုယ်ဟု ထင်၏။ ခန္ဓာဟု မထင်နိုင်။ သုနခ-သုနဒိ တို့နှင့် ငါသည် ဇာတိ ဇာတ်မျှသာ ကွဲလွဲချေတော့သည်။

ဤသို့ ဆင်ခြင် ကြံစည်ပြီးသည့်နောက် သုနခ-သုနဒိ တို့ထက် သာအောင် ယထာဘူတ ဉာဏ်စက္ခုကို ရအောင် လုံ့လ လွန်စွာပြုလေ။

ဇွေးထီး၊ ဇွေးမထက် သာလိုလျှင် သူ့မြီ တိုးပွား၍ သူ့ကျွန်-သူ့သပေါက် ဖြစ်ရမည်ကို ကြောက်သည်ထက်၊ တဏှာလောဘ ရာဂ တိုး၍ ကိုယ်ကျိုး ကမ္ဘာ အဆက်ဆက် ယုတ်မည်ကို ကြောက်လေ့ ရှိစေ။

ဧကန္တ မုချ အားဖြင့် နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ ဟူ၍မျှ မရ၊ မရှိဘဲကို ပျက်၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဟူ၍ ဧကန္တ မုချ ရှိ၏ဟု ရ၏ဟု အယူဝါဒ ရှိသည်ကို အတ္တဝါဒဒိဋ္ဌိဟု မှတ်။ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ဟူ၍လည်း မှတ်။ အတ္တဝါဒဒိဋ္ဌိ ဟူသည် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ဟူသည်ကား- သိမ်သိမ် မွေ့မွေ့ နူးနူး ညံ့ညံ့ အန္တရာယ်ကြီး၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို မရနိုင်အောင် တားတတ်-လိမ့်တတ်သော မဟာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာတိုင်း-ကမ္ဘာတိုင်း၊ ဘဝတိုင်း-ဘဝတိုင်းပင် ဇွေးက-ဝက်က ရနေကြ စက္ခုဖြင့်၊ ဇွေးက ဝက်က ကြည့်နေကြ ဖြစ်သော အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါ၊ အပြာ၊ အစိမ်း အစရှိသော ရူပါရုံ

ကိုသာ သော်၎င်း၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ သွီး၊ သား၊မယား၊လင် ကိုသာ သော်၎င်း၊ရနေကြစကွ၊ဖြင့်လည်း ကြည့်နေကြ မပြီးမငွေ တစေ့စေ့ ကြည့်ရှု၍ တဏှာ ရာဂကို ပွားများ စေ၍ နေမှားချေသည် ရှိသော်၊ ခွေး၊ဝက်နှင့်အတူ တူ၊ လူစော် မနံ၊နိဗ္ဗာန်နှင့် ဝေးသည်ထက် ဝေး၍ ဘေး လွတ် နိုင်ကြတော့မည် မဟုတ်ကုန်ပြီ။

ဘုံသုံးပါးကို နှောင့်အိမ်ကဲ့သို့ မှတ်စေခြင်းငှါ တယော ဘဝေ အန္တုဃရံဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ အစရှိသည်ဖြင့် ဟောကြား တော် မူသည်ကို ပမာဏ မပြုကြ၊ ကျူးလွန် ကျော်နင်း၍ လူ့ဘုံ၊နတ်ဘုံသို့ အကြိမ်ကြိမ် အခေါက်ခေါက် ရောက်မည့် အကြောင်းကို ပြသော ကျင့်သောသူ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံသို့ အကြိမ်ကြိမ် အခေါက်ခေါက် ရောက်မည့် အကြောင်းဖြစ် သော ကောင်းမှုကို ပြုကြကုန်- ဆုတောင်း ကြကုန်၊ ဤသို့ နှိုးဆော် တိုက်တွန်းပြောဟော ပြသကုန်သော သူတို့သည် ဘုရားသခင်၏အမိန့်တော်ကိုကျူးလွန်ကျော်နင်း၍ အတင်း အရဲ့ တရားမဲ့ ပြုသည်ကို သိသာသည်မှာ လူကို မဆိုထား ဘိ၊ ကျွဲ၊နွား၊ခွေး၊ဝက်၊ကပင် သိသာလောက်လှတော့သည်။

အထင်အရှား အများ သိလောက်သည်ကိုမျှ မသိရှိခဲ့ သည်ဖြစ်လျှင် လူအလွတ်စား တရားမဝင်ပြီ။

စိတ်၊စေတသိက်၊ရုပ် ဟူသော အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တ ခန္ဓာ သံသရာကို ပုဂ္ဂလ၊ သတ္တ၊ ဣတ္ထိ၊ ပုရိသ ဟု၊ငါ၊သူတပါးဟု စွဲ ယူမှတ်လျှင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်လျှင်လည်း ဥမ္မတ္တက သဒိသ သူရူးနှင့်အတူတူ ဖြစ်တော့သည်။ ဥမ္မတ္တက

သူရူးနှင့် အကူတူ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ခွေး၊ ဝက်တို့နှင့်အတူ တူပင် ဖြစ်တော့သည်။

တကြိမ် တလီမျှပင် ထက်မြက် သန်လှစွာသော စိတ် စေတနာဖြင့်၊ ရူပံအနိစ္စံ၊ ရူပံအနိစ္စံ-ဟူ၍သော်၎င်း၊ ရူပံဒုက္ခံ၊ ရူပံဒုက္ခံ-ဟူ၍သော်၎င်း၊ ရူပံအနတ္တာ၊ ရူပံအနတ္တာ-ဟူ၍ သော်၎င်း ဖြစ်စေရသော သူသည် ရွှေဖြင့်ပြီးသော ကျောင်း ကြီးကို အကြိမ်ကြိမ် ဆောက်၍ အကြိမ်ကြိမ် အလှူကြီးကို ပေးရသည်ထက်လည်း အဆဆ အဓိကဥတ္တမ လွန်မြတ်၏။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ပတ္တမြား တို့ဖြင့် အတိပြီးသော စေတီကြီးကို အဆု ဆု တည်ထား၍ အကြိမ်ကြိမ် မဟာဒါနကောင်းမှုကြီးကို ပြုရသည်ထက်လည်း အဆဆ သာလွန်သေး၏။ နှစ်သက် ဘွယ် မြတ်နိုးဘွယ်ရှိသော အထူးထူး အတိုင်း မသိ အဘိုး ထိုက်သော ဒါနဝတ္ထု တည်းဟူသော အသီးသီးနှင့် ပြည့်စုံ ကုန်သော အတိုင်းမသိ များစွာကုန်သော၊ ကပ္ပရက္ခ ပဒေ သာပင်တို့ကို တသိမ့်သိမ့်-တခြံခြံမြံမြံ ပြောတီး၍ အလှူကြီးကို အကြိမ်ကြိမ် ပေးရသည်ထက်လည်း အဆဆ အဓိက ဥတ္တမ ဖြစ်၍ သာလွန် မြတ်လေ သေး၏။

မုချ ဣတ္ထိ ပုရိသ ဟု မဆိုအပ်သော ရုပ်တရား- နာမ် တရားကို ဣတ္ထိ ပုရိသဟု စွဲယူ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆို မှတ်ထင် သည် ဖြစ်လျှင် သာသနာတော်၌ မုချ အရူး၊ မုချအမိုက်- မဟာ ဗာလုမ္မတ္တကဖြစ်သည်။ သာသနာတော်၌ သည်ထက် တိုး၍ မိုက်မှိုင်းစရာ မရှိပြီ။ အကုန်မိုက် ဖြစ်တော့သည်။

လူ့ပြည် စုံဆန်၊ နတ်ပြည်စုံဆန် တက်သက် လူးလာ
 ကြိမ်ဖန် များစွာ ခံစားရပါလို၏ဟု တဏှာဖြင့် တောင့်တ
 သော သူသည် ငါသည် သံသရာ၌ ကြာကြာ နစ်မွန်းရပါ
 လို၏ ဟု ဆိုသည် ဆုတောင်း သည် မည်ရာကား မဟာ
 ဥဗ္ဗတ္တက ဗာလ အရူးကြီး အမိုက်ကြီး ဖြစ်သည်။ သုံးလူ
 ထွဋ်ထား ဘုရားသခင်ပင် မတား မဆီးနိုင်အောင် ရူးသည်
 ဖြစ်၍ အရူးကြီး မဆီးမတား နိုင်ပြီ ဟုလို။

အနီးအစပ်၌ ကြီးစွာသော ရွှေအိုးကို ရစုရရန် ရှိလျက်
 မသိသောကြောင့် သမုဒ္ဒရာ ပင်လယ် ခြားရာ၌ ရှိသော ရွှေ
 အိုးကိုသာ တောင့်တ၍ နေသော သူဆင်းရဲ ဗာလကဲ့သို့ မဂ်
 ဖိုလ် ရတနာ ရွှေအိုးကို ရထိုက်သော နဝမဓဏနှင့် ပြည့်စုံ
 ပါလျက်၊ ထိုသို့ ပြည့်စုံကြောင်းကို မေတ္တေယျ လက်ထက်
 တော်၌ မဂ် ဖိုလ် ရလွယ်ပါလို၏ဟု ဆုတောင်း သည်ကား
 မှားလေစွ။

မာန်လည် အရှင်မြတ်ကြီး

(ဒိဋ္ဌိဝိသောဓနဝဇီရဂ္ဂဒီပနီမှ တုတ်နုတ်ချက်များ)

သစ္စာနုလောမိက ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ယထာဘူတ ဉာဏ်မျိုးကို ပုထုဇ္ဇန်တို့ မရနိုင်၊ ဘုရား ရဟန္တာ အရိယာ တို့၏ ဉာဏ်သာဟူ၍ အချို့သော လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်းတို့က ကြက် ကန်းဆွဲ ပြောဆို၍ နေလေ့ရှိကြကုန်သည်။ ထို့ကြောင့် အချို့ သော ရှင်၊ လူ၊ အရပ်သား အကြား အမြင် နည်းကုန်သော အပ္ပသုတ-ဒုပညာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ရုပ် နာမ် အရာ သင်္ခါရ သဘောကို တရံတခါမျှ လက္ခဏာ သဘာဝ အားဖြင့် ထင် ရှားအောင် မသင်ရဘူး၊ မနာရဘူး၊ နှလုံးမသွင်းရဘူးသဖြင့် အထူး မသိနိုင် ရာကား၊ လူကြီး သူကြီး ဘုန်းကြီး ရဟန်း ဆိုသူတို့ပြောလျှင် ဟုတ်တန်ရာ၏ ဟူသော အမှတ်ကို စွဲ၍ ယထာဘူတဉာဏ်ကား-ငါတို့ ပုထုဇ္ဇန် အရာမဟုတ်၊ ဘုရား ရဟန္တာတို့၏ အရာသာ ဖြစ်သည်ဟု စိတ်ချ နှလုံးချ ရှိရှာ ကြ၍၊ ယထာဘူတ ဉာဏ် ဖြစ်စရာ စကားကို ကြားရ နာရ မည် ဆိုလျှင် သေမည်ကို ကြောက်သဖြင့် မနာလို နိုင်အောင် ဖြစ်တော့သည်။ နာမ် ရုပ် အရာ၊ ခန္ဓာ အာယတန စသော ယထာဘူတ သဘာဝ တရားစကားများကို ကြားရကောင်း နာရကောင်း ဟူ၍မျှ မမှတ် နိုင်အောင် ဖြစ်တော့ သည်။ ယထာဘူတ ဉာဏ် ဆို၍မှလည်း ယုံမကြည် နိုင်အောင် ရှိ သူ များတော့သည်။

အလိမ္မာမဲ့သေးသော ဗာလသူငယ်ကလေးသည် ရွှေကို

ပြသော် မယူချင်၊ အသုံး မကျသော ပန်းကန်ကွဲကို ပြမှ
ယူချင်ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ကုန်သည်။ မသိမလိမ္မာသော သတ္တဝါ
တို့ကို ယထာဘူတဉာဏ်လမ်း ပိတ်၍ တိတ်ဆိတ်ကွယ်ပျောက်
အောင် ရောက်တတ်ရာရာ ပြောလေ့ရှိကြကုန်သဖြင့် မြတ်စွာ
ဘုရားအဆုံး၊ အမ သာသနာကို မိစ္ဆာလိမ်းလူး ညစ်ငြူးပျက်
စီးစေကုန်သော ရှင်ပေါ၊ လူပေါတို့သာ များကြတော့သည်။

ယထာဘူတ ဉာဏ်ကို ဘုရား ရဟန္တာတို့၏ ဉာဏ်သာ
ဟူ၍ ဆိုသော သူ၊ ယထာဘူတ ဉာဏ်ကို လူတို့ မရသိက်ဟု
ဆိုသောသူတို့သည်၊ ကျမ်းဂန် အရာ မလိမ္မာ၍ မိမိတို့လည်း
နာမ် ရုပ် လက္ခဏာကို မသိမ်းဆည်း တတ်၊ မသိမ်းဆည်း
စဘူး၊ ကျမ်းဂန်ကို စိုးစဉ်းမတ္တ သင်ကြားဘူးပါသော်လည်း
သင်ရုံမျှသာ၊ အတ္ထ သဘာဝကို ထင်နိုင်အောင်မသင်၊ ထင်
ရကောင်းမွန်း မျှလည်း မသိသဖြင့် မိမိတို့ သဘောအတိုင်း
ပြောဆိုကြသည်သာ ဖြစ်သည်။

အချို့ ဆရာတို့ကလည်း ဝိပဿနာ ကုသိုလ်သည် မဂ်ကို
သာ ပေးတတ်၏။ မဂ်ကို မပေးလျှင် တစုံတခုသော လူ့နတ်
သုဂတိ အကျိုးကို မပေးတတ် ဟူ၍ ပြောဆိုကြ သည်လည်း
ရှိ၏။ ထိုသို့ ပြောဆိုခြင်း သည်လည်း ကျမ်းဂန်နှင့် မလျော်
သည်သာ တည်း။

ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ စသည် ဆိုတတ်၊ မြည်တတ်၊
အံတတ်၊ ရွတ်တတ်ရုံနှင့် လည်း နာမ် ရုပ် ကို သိမ်းဆည်း
တတ်သော နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် မဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ
သင်္ခါရာ၊ ဟေတုပစ္စယော စသည်တို့ကို ဆိုတတ်၊ မြည်တတ်၊

အံတတ်, ရွတ်တတ်ရုံနှင့် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟ ဓမ္မဒ္ဓိတိညဏ် မဖြစ်၊
အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ဟူ၍ ဆိုတတ်, မြည်တတ်, ရွတ်တတ်,
အံတတ်ရုံနှင့်လည်း ဝိပဿနာညဏ် မဖြစ်သေး။

ယထာဘူတညဏ် ဖြစ်အောင်ကား- ဆရာသမား တို့ထံ
နားလည်လိမ္မာအောင် ရုပ်လက္ခဏာ-နာမ်လက္ခဏာတို့ကို
သင်ခြင်း, နာခြင်း, မှတ်သားခြင်းကို ပြုလျက် ထိုရုပ်လက္ခဏာ
နာမ်လက္ခဏာ တို့ကိုပိုင်းခြား သိမ်းဆည်း၍ သိနိုင်, မှတ်နိုင်၊
ဆောင်ကျဉ်း ခိုင်သဖြင့် ငါကောင်, သူကောင်, လူကောင်,
နတ်ကောင်, ကိုယ်ကောင်, အတ္တ, ရှာမရဘဲ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊
အတ္တဒိဋ္ဌိ ကွာ၍ ရုပ်သဘာဝ, နာမ်သဘာဝ, ရုပ်ဖြစ်သည့်
အတိုင်း, နာမ်ဖြစ်သည့်အတိုင်း မြင်တတ်, မှတ်တတ်, နှလုံး
သွင်းတတ်, ဆင်ခြင်တတ်, သဘောကျ တတ်သည် ရှိသော်သာ
လျှင် ယထာဘူတညဏ်ဖြစ်သည် ဟူ၍ မှတ်။

ဤ ယထာဘူတ ညဏ်ကား အိမ်ရာထောင်သူ လူတို့နှင့်
အကွာကြီး, အဝေးကြီး ဟူ၍ ပြောလေ့ ဆိုလေ့ ရှိကြကုန်
သည်။ ထိုသို့ ဆိုသော်လည်း မသိမလိမ္မာ၍ ဆိုသည်သာမှတ်။
ရဟန်းဖြစ်စေ, လူဖြစ်စေ, ရုပ် နာမ် လက္ခဏာတို့ကို အသေ
အချာ ဆရာသမားထံ နာခံ သင်ကြား ရဘူး၍၊ သိတတ်, နား
လည်တတ်, နှလုံး သွင်းတတ်၍၊ နှလုံး သွင်းလေ့ ပွားလေ့
ရှုလေ့ ပိုင်းခြား သိမ်းဆည်းလေ့ ရှိကုန်သော သူတို့ကား
ဤရုပ် နာမ်ကို သိမ်းဆည်း ထားတတ်သော ယထာဘူတ
ညဏ်ကို မဆိုနှင့်ဦး။ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်
ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ပင် ရောက်ကြ လေကုန်သော- ဗိမ္ဗိသာရ

မင်း၊ မဟာနမင်း၊ သုဒ္ဓေါဒနမင်း၊ အနာထပိဏ်၊ ဝိဿခါ၊
နန္ဒမာတာ၊ ပုဏ္ဏကျန်မ ဤသို့စသည် အနန္တပရိမေယျ
အဆုံးအဆ မရှိ များကုန်သည်။

သဒ္ဓါတရား အားကြီး ထက်သန် ဝိပဿနာ တရားကို
လည်း အားထုတ် လိုလားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား သွားစဉ်၊
ရပ်စဉ်၊ ထိုင်စဉ်၊ စားစဉ် မဂ် ဖိုလ်ကို ထိုးတွင်း၍ သိခြင်း
မဖြစ်ဟု-မဆိုရာ ဟူ၍ ပုလပဏ္ဍာသဒ္ဓိကာ မဟာသာရောပမ
သုတ် အဖွင့်တွင်လည်း ဖိန့်ဆိုတော်မူသည်။

မလိမ္မာသူ ရှင်၊ လူ၊ ရဟန်းတို့ စကားကို ကြားရ၊ နာရ
သဖြင့် ယထာဘူတ ဉာဏ်၊ ဝိပဿနာ ဉာဏ် တို့မှာ ငါတို့
အရာ မဟုတ်စွာ ဟူ၍ စိတ်ချ နှလုံးချ ဝုရနိက္ခေပ ဖြစ်၍
ရှုံ့စွဲ ညံ့ဖုံးသော ပတ္တမြားတုံး ပမာ ဝါသနာရှိလျက် ဝါ
သနာ ပျက်၍ မဂ် အကြောင်း ဖိုလ်အကြောင်း ကောင်း
ကောင်းကြီး ဝေးကွာရှိနေရှာကြရတော့သည်။

ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ သဿဟဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ
တို့သည် တရံတခါမျှ မကွာမကင်းစဘူးဟော ကင်းရကောင်း
မျှ မသိ၊ ကင်းရမည့် တရား စကား ကိုမျှ မကြား မနာ
ဝံ့အောင် ရှိလျက် ငါကောင်၊ သူကောင်၊ ကိုယ်ကောင်၊
အသက်ကောင်၊ မိန်းမကောင်၊ ယောက်ျားကောင်၊ လင်
ကောင်၊ မယားကောင်-ဟူ၍သာ အမှတ်ကြီး မှတ်ယူ စွဲလင်း
ခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာ စွဲလင်း၍ ပြောဟော ခေါ်ဆိုတိုင်းသော
ဝေါဟာရ ပညတ် မျှကိုသာ အကယ်စင်စစ် အစွဲကြီး ဖြစ်၍
ငါကောင်၊ သူကောင်၊ ကိုယ်ကောင်၊ အသက်ကောင်မှ တပါး

ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ အာယတနဓာတ် သစ္စာ ဣန္ဒြေပင်္ဂစ္စ သမုပ္ပါဒ်
ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် တရား သဘာဝတို့ကို မှတ်ရ- နှလုံးသွင်း
ရကောင်းသည် ဟူ၍မျှ မထင်နိုင်အောင် ရှိသတည်း။

ရုပ် နာမ် တို့၏ လက္ခဏာ၊ ခန္ဓာ စသည် တို့ သဘောကို
မသိ၊ အလိုရှိတိုင်း ပြုနိုင်သော ငါကောင်၊ သူကောင်၊
အကောင် သတ္တဝါဟု မှတ်ယူ စွဲလန်းခြင်းကား ဒိဋ္ဌိဝါဟာ၊
အတ္တသညာ မိစ္ဆာ စွဲလန်းခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အနိစ္စ ဝိပဿနာ

သေသည့် တိုင်အောင် ပဝတ္တိ အခါ၌ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊
အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းတို့သည် မမြဲသောကြောင့်
ဤ ပဝတ္တိ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ ဟူသော အကျိုးတရား တို့သည်
လည်း စင်စစ် မမြဲသည်သာ ဖြစ်၍၊ ဖြစ်ရာကာလ၊ ဖြစ်သော
အစဉ်၊ ဖြစ်သော ခဏ၌သာ ကုန်တတ်၊ ပျောက်တတ်သော
ကြောင့် မမြဲ။ ။ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန - အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန - ဟူ၍
ကာလ အနိစ္စ၊ ခဏ အနိစ္စ လက္ခဏာ တို့ကို စဉ်းစား၍
စိမ့်စိမ့် ထင်အောင်-ရှု။

ဒုက္ခ ဝိပဿနာ

မီးသို့ ကျသော သစ်ရွက် သစ်ခက် စသည်တို့သည် ကျ
သော ခဏက စ၍ ညှိုးခြောက် ကျမ်း ကျေ ပျောက်ပျက်လေ
ကုန်သကဲ့သို့ ထိုရုပ် နာမ် ခန္ဓာ တို့သည်လည်း ပဋိသန္ဓေ ဖြစ်

စက စ၍ ဘဝတိုင်း၊ ကာလတိုင်း၊ အစဉ်အတိုင်း၊ ခဏတိုင်း
ရင့် ဟောင်း ဆွေး မြေ၊ စုတေ့ ပျက် ချုပ် သည်သာ ဖြစ်၍၊
ဖြစ် ပျက် ဖြစ် ပျောက် အေးအတိ ရောက်သဖြင့် ကြောက်
မက် ထိတ်လန့်ဘွယ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဆင်းရဲအတိ-
ဆင်းရဲအတိ။ "ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံဘယဋ္ဌေန ဟူ၍ ဒုက္ခ
လက္ခဏာကို စဉ်းစား၍ စိမ့်စိမ့် ထင်အောင်-ရှု။"

အနတ္တ ဝိပဿနာ

မိမိတို့ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်လျက် မိမိသဘော
အလျောက် ရင့် ဟောင်း ဆွေး မြေ၊ စုတေ့ ချုပ် ပျက်
ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျောက်၊ဘေးအတိသာ ရောက်သည်ဖြစ်၍ မြဲမြံ
ချမ်းသာအောင် ပြုနိုင် စီရင်နိုင်သော ငါကောင်၊ ကိုယ်ကောင်
အသက်ကောင်၏ အဖြစ် အနှစ် သာရ မရှိသောကြောင့်
ငါ မဟုတ်၊ ကိုယ် မဟုတ်။ "အနတ္တာ အ-သာရကဋ္ဌေန၊
အနတ္တာ အ-သာရကဋ္ဌေန ဟူ၍ အနတ္တ လက္ခဏာကို စဉ်း
စား၍ စိမ့်စိမ့် ထင်အောင်-ရှု။"

သဘာဝ တရားကို တရံမျှ မနာဘူး၊ သပ္ပုရိသ စက်ထူး
နှင့် မကြံဘူးရသေး။ ရှေး ကောင်းမှု ချို့တဲ့၊ စက်သန္တာ
ဘုန်းမဲ့သော၊ ပုထုဇ္ဇန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား-မိဘစဉ်လာ သတ္တဝါ
တို့အလေ့၊ စွဲမှတ်၍သာ၊ ပညာအလင်း၊ သက်သက် ကင်းသ
ဖြင့်၊ တွင်းမမြင် ကျင်းမမြင်၊ သူကန်းရူး အသွင်ကဲ့သို့
ထင်သမျှ စွဲလန်း၊ ဤခန္ဓာ ညစ်ညမ်း၏၊ ယုတ်မာမှန်း သက်
သက်ကို၊ အိပ်မက်မျှ မမြင်သောကြောင့်၊ သုဘသညာ၊ ဝိဇ္ဇာ

ဝိပ္ပလ္လာသ၊ တရံ တဆစ် မျှ မပျောက် မကွာ နိုင်ကုန်သည် သာ တည်း။

သုတ သညာ၊ မိစ္ဆာ ဝိပ္ပလ္လာသ၊ မကွာ တတ်က၊ တဏှာ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ကပ်ငြိ ထောင်လွှား၊ ယူမှားခြင်းနှင့် မကင်း မကွာ၊ သေကြေ ရှာသော သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့ကား၊ အပါယ် စသော ဒုက္ခဝဋ်မှ၊ မလွတ်ကုန်ပါ၊ ဓမ္မတာ တည်း။

သက်ရှိ သက်မဲ့၊ သိမ်းဖွဲ့ ရောရ၊ အမှိုက်စု ဝဋ်မီးစာ၊ လောင်စရာ ကျမ်းစရာ၊ နစ်မွန်းဘို့ ဖြစ်လှာသော၊ သတ္တဝါ သင်္ခါရ၊ ထင်သမျှ အာရုံ၊ ပြည့်စုံသမျှ ကာမဝတ္ထု၊ တို့၌၊ နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘ၊ ကေန္တ ဟု၊ အန္တဗာလ၊ လာမက ပုထုဇ္ဇန်၊ ဉာဏ်အမြင် ကာန်းကုန်သော သတ္တဝါ သာမန်တို့ အလေ့ အမှု၊ အယူ အထင်၊ ငါ့လင်၊ ငါ့မယား၊ ငါ့သား၊ ငါ့သမီး၊ ငါ့ထီး၊ ငါ့နန်း၊ ငါ့သက်နန်း၊ ငါ့ဆွမ်း၊ ငါ့ကျောင်း၊ ငါ့လှေ လောင်း၊ ငါ့လှည်းယာဉ်၊ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဟာ၊ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍၊ တဏှာ အားဖြင့် တပ်မက် သာယာ၊ မာနအားဖြင့် မြှောက် ကြွ ထောင်လွှား၊ ဒိဋ္ဌိ အားဖြင့် ယူမှား စွဲလန်း၊ ဒုစရိုက် အကျင့်သွမ်း တို့ဖြင့် ဟော့ရမ်း ယစ်ရှား၊ မိုက်မှူး ပိတ်ပိတ်၊ တိရစ္ဆာန် အဟိတ်တို့ ကဲ့သို့၊ အအိပ် အစား၊ အပျော် အပါးနှင့်၊ တရားလက်ကွာ၊ တဏှာလက်ရှိ၊ ဒိဋ္ဌိ လက်စွဲ၊ မေ့ပျော့ခြင်းမြဲကြသော လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ မင်း၊ ပုဏ္ဏား စသော သူတို့ကား-ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ သုခသမ္ပတ္တိ ပျက်စီး၊ သေလွန်ပြီး နောက်ကာလ၊ တမလွန် ဘဝ၌လည်း အပါယ်စသော ဆင်းရဲတို့ကို ရမြဲ စင်စစ် ကေန ဖြစ်၏။

(၆၁)

အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ၌ကား-ကျောက်စရစ် မှန်က၊ ရေ
မှာ ကျ၊သော်၊ မုချစင်စစ်အောက်သို့နှစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ
မိစ္ဆာ အယူ မှန်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မျှလည်း ငါ့ကိုယ်၊ ငါ
ကောင် စွဲယောင် စွဲမှား စွဲလန်းသော အားဖြင့် စွဲလန်း၍
သေသော် မချွတ် အပါယ်သို့ လားရကြောင်းကို မိန့်ဆို
တော်မူသည်။

လယ်ကီ အရှင်မြတ်ကြီး

(လယ်ကီ ဒီပနီ အမျိုးမျိုးမှ ထုတ်နုတ်ချက်များ)

သာသနာ တွင်း၌ကား ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်စိ ရှိရုံ
မျှနှင့် ကလျာဏပုထုဇန် မခေါ်လောက်သေး၊ ပိဋကတ်
ကျမ်းဂန် ကြေပြန် နှိပ် စာပေတတ်သော ပရိယတ်မျက်စိ
ပေါက်ရုံမျှနှင့်လည်း ကလျာဏပုထုဇန်မခေါ်လောက်သေး၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ဝိစိကိစ္ဆာ ချီရဲရာသောဒါတုစက္ခု၊ပစ္စယစက္ခု
နှင့်တကွ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်စိ ပေါက်မှ သာလျှင်
ကလျာဏပုထုဇန် အမှန်ခေါ်ထိုက်သည်။

ဝိပဿနာမှ သည် ဉာဏ်ပညာမှ ဖြစ်၏။ ဉာဏ်ပညာ
အဟုတ် အဟုတ် ထိုးထွင်း၍ ပေါက်အောင် ထင် မြင် ခိုင်
ပေလျှင်-ကိစ္စ ပြီး၏။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ် ပညာ ထက်သန်
သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထို ကာယဂတာ သတိ ပွားများမှုကို
အထူး အားမထုတ် သော်လည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
ကောင်းကောင်း ထင် မြင်၍ သွားလျှင် ပြီးစီးပါ၏။

မျက်စိ မြင်သကဲ့သို့ ဉာဏ် အမြင် ပေါက်မှ ဝိပဿနာ
ဉာဏ် ဖြစ်သည်။ အဘိဓမ္မာ ကျမ်းဂန် တတ်၍ ဓမ္မသဘာဝ
တို့ကို နေရာကျ သိနိုင်သော သဘော ယုတ္တိ ဉာဏ်မျိုးသည်
ဝိပဿနာ ဉာဏ် မဟုတ်၊ သုတမယ ဉာဏ် သာ တည်း။
ဝိပဿနာဉာဏ်ကား-ဝိန္နာမယဉာဏ်တည်း။ ယခု ကာလ၌
ကား- သုတမယ ဉာဏ် အနေနှင့် ထင်မြင်မှု နှလုံးသွင်းမှု
ကိုပင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဟု ထင်မှတ်၍ နေကြသူ များ၏။

အဘိဓမ္မာ၌ အစေ့ အစပ် တတ်သိ လိမ္မာ၍ သုတမယ ဉာဏ်ဖြင့် သဘော သကန်ကို မြော်ဆွဲ၍ သုတမယ ယုတ္တိ၌ အနိစ္စ- အခြင်းအရာကို ဆင်ခြင်မှု၊ ဟောပြောမှု၊ ကျမ်းစာ ဘုတ်အုပ် ရေးသားမှု များသည်လည်း သုတမယဉာဏ် အမှု သာ တည်း။

ပညာရှိတို့၏ သိမှု၌လည်း-

၁။ သုတမယ ဉာဏ်သိ

၂။ စိန္တာမယ ဉာဏ်သိ ဟူ၍ ၂-ပါး ရှိ၏။

၁။ အဘိဓမ္မာ ကျမ်းဂန်တို့ကို ကောင်းစွာ တတ်လှ၍ သဘော သကန် ကျေလည် ချောမောအောင် ပြောတတ်၊ ဟောတတ်၊ ချတတ်၊ ပို့တတ် ဆုံးဖြတ်တတ်မှု သိမှုကား သုတမယဉာဏ် သာတည်း။ ဤသိမှုကား ဝိပဿနာဉာဏ် မျိုး မဟုတ်၊ ပရိယတ္တိဉာဏ်မျှ သာတည်း။

၂။ ထိုပရိယတ္တိ ဉာဏ် တည်၍ ထိုဉာဏ်ဖြင့် သိသည့် အတိုင်း ရှုကြည့်ဖန် များလတ်သော် ထိုခြေဖဝါး ပူနွေးမှု အေးချမ်းမှုတို့၌ မျက်စိဖြင့် မြင်ဘိသကဲ့သို့ ရုပ် ခန္ဓာတခြား၊ နာမ် ခန္ဓာ တခြား- ကွဲကွဲပြားပြား ထင် မြင်မှု သည်ကား စိန္တာမယဉာဏ်-သိမြင်ဉာဏ် မည်၏။ ဘာဝနာမယဉာဏ် လည်း ဆိုရ၏။ (ဤသိမှုမြင်မှုသည်လျှင် ဝိပဿနာ ဉာဏ် မည်၏။)

(ဤဘာဝနာ အရာ၌ ဤသို့သော စိန္တာမယဉာဏ် အသိ-အမြင် ကိုသာ လိုအပ်၏။ စိန္တာမယဉာဏ် အသိ အမြင်သည် သာလျှင် ဒိဋ္ဌိကို ပယ်သတ်နိုင်၏။ ဤကား-

သုတမယဉာဏ် ဝိပဿနာဉာဏ် ၂-ပါး ခြားနားချက် တည်း။)

နာမ် ရုပ်၌ ပိုင်နိုင်သည်ရှိသော် ဗြဟ္မဒုစရိယကိစ္စ အပြီး တိုင် လေ၏။ ယခု ဘဝ၌လည်း ဘယ်သီလ လိုသေးသည်၊ ဘယ်သမာဓိ လိုသေးသည်၊ ဘယ်ပညာ လိုသေးသည် ဟု ကြောင့်ကြ ပြုဘွယ် မရှိပြီ။ သံသရာ၌ သီလမှု၊ သမာဓိမှု၊ ပညာမှု၊ ရသေ့လုပ်မှု၊ ရဟန်းလုပ်မှုသည် ကြီးကျယ်သော ဒုက္ခမှုကြီး ဖြစ်၏။ အနုမတဂ္ဂ သံသရာ၌ အခါပေါင်း အနန္တ ထိုဒုက္ခကို ပြုခဲ့လှလေပြီ။ အပြီးမတိုင် တပိုင်းကြောင်ချည်း ဖြစ်ခဲ့၍ အပါယ်ငဲ့သို့ တလဲလဲ ပြန်၍ကျသည်သာ ဖြစ်၏။

နာမ် ရုပ် တရားတို့၏ ဖြစ်မှု ပျက်မှု မှာ မူကား- လျှပ် တပြက် အတွင်းမှာ အကြိမ် တရာ တထောင် မက ဖြစ်နိုင် ပျက်နိုင်သည်။ ထိုသို့သော ခဏိကအချက် ဖြစ်ပျက်မှုတို့သည် ကား သတ္တဝါတို့၏ ဉာဏ်အမြင်မှာ ပိုင်းခြား၍ ထင်မြင် နိုင် သော အရာစု မဟုတ်ကုန်ပြီ။ မထင်မြင် နိုင်သော အရာကို ဝိပဿနာ၏ အချက် အကွက် ပြု၍ ရှုသည်ရှိသော် အနှစ် တရာ အနှစ်တထောင်ပင် ရှုသော်လည်း ဝိပဿနာ ဉာဏ် ဒဿန အဏုမြူမျှ ဖြစ်ခွင့် မရှိ၊ သမ္မောဟ ဒုက္ခသာ ဖြစ်ခွင့် ရှိလေသည်။

အဘိဓမ္မာ အရာ၌ သဘောယုတ္တိနှင့် တကွ ဝီထိ လက် ရိုးများကို အလွန် ရေလယ် လှသည် ဖြစ်၍ အတိတ ဘဝင် ဘဝင် စလန- ဘဝင်ပစ္ဆေဒ ပဉ္စဒါရဝဇ္ဇန်း စသည် တို့၏ ဥပါဒ် ပြီဘင် ခဏိက အစဉ် ဖြစ်ပုံ ချုပ်ပုံကို များစွာသော

သဘော ယုတ္တိတို့နှင့် တကွ အသက် ထက်ဆုံး ချပို့ ပြော
ဟော၍ နေခြားသော်လည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ မြင်မှုသည် ဖြစ်
ထိုက်သော သဘာဝ ယုတ္တိကို မြင်မှုသာ ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာ
မြင်မျိုးပင် မဟုတ်။ ဝိပဿနာမြင်မျိုးနှင့် အလွန်ပင် ဝေး
ကွာ၏။ သို့ပါလျက် ထိုကဲ့သို့သော ခဏိကဓမ္မ အစီအစဉ်
အဖြစ် အပျက် တို့ကို နေရာကျ သိတတ်မှ ဝိပဿနာမှုကို
နေရာကျ သိနိုင်မည်ဟု ထင်မှတ် ပြောဆို ကြသော အရာ
များသည် နေရာကျ အချက်မသိကြီး မသိလှ၍ ထင်မှတ်
ပြောဆိုနေကြသော အရာသာဖြစ်သည်။

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် မူကား-ဉာဏ်အလုပ် ဖြစ်၍
လယ်လုပ်ရင်းလည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ယာလုပ်ရင်းလည်း ဖြစ်
နိုင်၏။ လှေ သွားရင်း၊ လှည်း သွားရင်း၊ ဝန်ထမ်းရင်း၊
ရောင်းဝယ်ရင်း အစရှိသည်ဖြင့် အိမ်အလုပ် အိမ်စီးပွားနှင့်
ဘက်တွဲနိုင်သတည်း။

ဘုရား လက်ထက်တော်၌ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပေါက်
ရောက်အောင် လုပ်နိုင်သော သူသည် အလွန် နည်းလှ၏။
အိမ်၌နေ၍ အိမ်စီးပွားနှင့် ဘက်တွဲ၍ စွဲမြဲကြသူ အလွန်
များ၏။ ထိုစကား မှန်၏။ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေါက်ရောက်
သူ လူ၌ အလွန် နည်းလှ၏။ ရဟန်းတို့၌သာ များ၏။ ဝိပဿနာ
ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေါက်ရောက်၍ သောတာပန် အရိယာ ဖြစ်ကြ
သူကား လူ၌ အလွန် များလှ၏။

ရှင် ၂၀-ပါးတွင် ဓါတ်ကြီးလေးပါးကို ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်
သိနိုင်ပေလျှင် ရှင်၌ ဥာတ ပရိညာ ကိစ္စ ပြီးနိုင်၏။ နာမ် ၌

လည်း ဝိညာဏ်တပါး၊ ဝေဒနာတပါး၊ သညာတပါး၊ စေတနာတပါး၊ ဤလေးပါးတို့ကို ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိနိုင် ပေလျှင် နာမ်၌ ဥာတ ပရိညာ ကိစ္စ-ပြီးနိုင်၏။

ဝိပဿနာ တင်ရှုရန် တရားမှာလည်း- ရုပ် တရားစုတွင် ဓါတ်ကြီးလေးပါး သည်သာ လိုရင်း ဖြစ်၏။ နာမ် တရားစုမှာလည်း ဝိညာဏ် ခြောက်ပါး ဟူသော စိတ် သည်သာ လိုရင်း ဖြစ်၏။

သောတာပန် ဖြစ်၍ နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိကိုယ်ကို ငါ- သောတာပန် ဖြစ်ပြီ ဟု အမှန် အားဖြင့် သိနိုင်ခဲ့၏။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူ - ကိလေသာ တို့၏ အနုသယ အခိုက်အတန့် နက်နဲလှသောကြောင့် တည်း။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြကုန်သော သူတို့သည် လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံမှာ နေကြကုန်သော်လည်း အပါယ်သို့ဦးခေါင်း ဝိုက်ဆိုက်နှင့်ချည်း နေကြကုန်၏။ ဦးခေါင်းဇောက်ထိုး ခြေမိုးမြှော် နေကြကုန်၏။

ပဋ္ဌာန်း ၂၄-ပစ္စည်းကိုမူကား-(မောင်သော်)နားလည် နိုင်တည့်ရန် အပ္ပင်္ဂလည်း မရှိ၊ ဝိပဿနာ အလုပ်မှာလည်း သုံးိုင်သောနည်းပျိုး မဟုတ်၊ ပဋိသန္ဓိဒါဉာဏ် ၏ အလုပ် သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ပေ၏။

ထိုမှတပါး ပဋ္ဌာန်း ဒေသနာတော် အရနှင့် အနတ္တ အချက်တို့ကို ပြဆိုရန် အလွန် ကြီးကျယ်လှ၏။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် အရာသာ ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်

မှာ အကုန် လိုရင်း မဟုတ်၊ တစ်စိတ် တဒေသနှင့် အနတ္တ ထင်လျှင် ပြီးတော့သည်။

ဤ ဓာတ်လေးပါးကို ဘုရား၏ နည်းလမ်းနှင့် အထင် အမြင် ထိုးထွင်း၍ ထမြောက် ပေါက်ရောက်အောင်လုပ်ကြံ နိုင်လျှင် လောကုတ္တရာ အရိယာဝိဇ္ဇာလမ်း ပေါက်၏။ ဝိဇ္ဇာ တို့ နည်းလမ်းနှင့် ထမြောက် ပေါက်ရောက်အောင် လုပ်ကြံ နိုင်လျှင်- လောကီ ဝိဇ္ဇာရီ ဝိဇ္ဇာ လမ်း ပေါက်၏။ အလတ် သော လောကီ- နည်းလမ်းနှင့် ထမြောက် ပေါက်ရောက် အောင် လုပ်ကြံနိုင်လျှင် ဆေးလမ်း၊ ဓါတ်လမ်း၊ စက်ကရိယာ လမ်း ပေါက်၏။

ဤခန္ဓာကို လက္ခဏာရေးနှင့် ကြိတ်နယ်လိုသော သူမှာ အဘိဓမ္မာနည်း မလို၊ ပညာပါရမီ ပွားများဘို့ ပဋိသန္ဓိဒါ ဉ္ဇဏ် ပွားများဘို့ အရာ၌သာ အဘိဓမ္မာနည်း လိုသည်။ မြတ် စွာဘုရား သည်လည်း အဘိဓမ္မာ နည်းကို တာဝတိံသာ၌ တခါ၊ စန္ဒကူး တောတွင် ရှင်သာရိပုတ္တရာကို တခါသာ ဟောလေသည်။ သည့်ပြင် ဘယ် သတ္တဝါကိုမျှ အဘိဓမ္မာ နည်းနှင့် ဟော၍ ချွတ်သည်ဟု မရှိ။ တာဝတိံသာတွင် အဘိ ဓမ္မာ ဟောစဉ်အခါမှာလည်း နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို သုတ္တန်နည်း ညှပ်၍ ညှပ်၍ ချွတ်ရသည်။

အဘိဓမ္မာနည်း မည်သည်ကား- မဂ် ဖိုလ်ကို ရပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသန္ဓိဒါ ဉ္ဇဏ်ပွားစေရန် အကျိုး ငှါ ဖြစ်၏။ တရားအစိပ် အလီ များပြား လှသောကြောင့်

ပုထုဇန့်တို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အရာနှင့် သက်ဝင် နိုင်သော နည်း
မဟုတ်။

အဘိဓမ္မာ ခုနစ်ကျမ်းကို တတ်၍ ပရမတ်စကားတသက်
လုံး ပြောဟော ချ၊ပို့၍ နေငြားသော်လည်း ဓာတ်ကွဲအောင်
မမြင် တတ်လျှင် အဘိဓမ္မာ စာတတ် ကျမ်းတတ် ဟုတ်၏။
အဘိဓမ္မာကို မြင်သောသူ မဟုတ်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ
ကမ္မဋ္ဌာန်းစကားကို တသက်လုံး ဟောပြော၍ စီးဖြန်း၍ နေ
ငြားသော်လည်း ပရမတ္ထ မရဏကို ပရမတ္ထ နိရောဓကိုမမြင်
တတ်လျှင် ဝိပဿနာဥာဏ် တရံတဆစ်မျှ ဖြစ်ဘူးသောသူ
မဟုတ်။

ပကတိကပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဟူ၍မရှိ၊ ရုပ် နာမ် သက်
သက်သာ ရှိသည်ဟု ယူသော သူတို့မှာ သံသရာစက် ပြတ်
လေ၏။ ရုပ် နာမ် အဆက် ပြတ်လေ၏ ဟု ယူ၍ ဥဒ္ဓစ္ဆဒိဋ္ဌိ
မဖြစ်၊ ဒိဋ္ဌိသာ-ဖြစ်သတည်း။

ရုပ်တရားတို့ကို နိဿတ္တ၊ နိဇ္ဇိဝံ၊ တုစ္ဆ၊ သုညသဘောများ
ကို ဆိုခဲ့တိုင်းသော အစီအရင်ဖြင့် ထင်မြင် နိုင်ပေ မူကား
ထိုထို ရုပ်တရားတို့ထက် အဆများစွာ အားနည်းပါးသော
စိတ်စေတသိက် ဟူသော နာမ်တရားတို့၏လည်း နိဿတ္တ၊
နိဇ္ဇိဝံ၊ တုစ္ဆ၊ သုညသဘောများသည် အလိုလို ထင်ရှားလာ
လတုံ။

ရူပက္ခန္ဓာသည် ဓာတ်မျက်စိမရှိသော အန္တဗာလပုထုဇန့်
သတ္တဝါ တို့အား အနှစ် အသာရ အနေနှင့် လှည့်ပတ်၍
ကြီးစွာသော အပြစ် ဒုက္ခကို ဖြစ်စေ၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိကြသော သတ္တဝါတို့မှာမူကား-ယခုနေ့ နတ်မင်းကြီး-သိကြားမင်းကြီး၊ နတ်ဖြန်ခါ ခွေး၊ ဝက်၊ မြ၊ ပရုက်၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ ယခုနေ့ သီလဝန္တကြီး၊ နတ်ဖြန်ခါ ထားပြ၊ သူခိုး၊ မူဆိုး၊ တံငါ၊ ယခုနေ့ ဈာန် အဘိညာဉ်ရ သမာဓိရင်ကြီး၊ နတ်ဖြန်ခါ ပွဲသဘင်အလယ်မှာ လူပျက်ကြီး၊ ယခုနေ့-ကျမ်းတတ်၊ ငန်တတ် ပညာရှိကြီး၊ နတ်ဖြန်ခါ အရူး အသွပ် ဥမ္မတ္တက၊ လူအ၊ လူနှမ်းကြီး ဖြစ်နိုင်သော သဘော ရှိကုန်၏။

ဤသံသရာ၌ အယုတ်တမာ ဆိုးဝါးစွာသော အပြစ် ဟု သမ္မုတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိမှချည်း ထွက်ကုန်၏။

ကောသလ္လ ခုနစ်ပါးတို့၌ ကောသလ္လ အဖြစ်သို့ ရောက် ခြင်းငှါ ကောင်းစွာ အားထုတ်၍ နေသော သူသည် ဗုဒ္ဓ-သရဏဂုံ၊ ဓမ္မ-သရဏဂုံ၊ သံဃ-သရဏဂုံကို တမင်ဆောက် တည်ဘွယ် ကိစ္စ မရှိ၊ ဘုရားသွားဘွယ် ကိစ္စ မရှိ၊ ထိုအလုပ် ကို အားမထုတ်နိုင်သော သုတ သရဏဂုံ သမားတို့၏ အမှု သာ တည်း။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ရူပသတ္တက အစီအရင်၊ နာမသတ္တက အစီ အရင်တို့ဖြင့် အနုသာသနီခဏ်းကို ပြဆို ဘော်လည်း ဆရာ နေရာကျ လက်ထပ်ပြ၍ ဆုံးမ၊ မည့်သူ ရှိဦးမှ နေရာကျနိုင် သည်။ ယခုအခါ၌ မူကား- နေရာကျကျ လက်ထပ် ပြမည့် သူကို တွေ့ခြင်းငှါ ခဲယဉ်းလှချေ၏။

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော် နည်းသည်၊ ဉာဏ်တော်၏ အဟုန်ကို အစွမ်းကုန်လွှတ်၍ ဟောတော်မူသောနည်း ဖြစ်

လေသောကြောင့် ဝေဏေယျ သတ္တဝါတို့အား ကျွတ်တမ်း ဝင်စေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်။ ဝေဏေယျ သတ္တဝါတို့၏ ဥာဏ် သည် သဗ္ဗညုတဥာဏ်၏ ကျက်စားရာ ဖြစ်သော အဘိဓမ္မာ ဒေသနာနည်းကိုမှီအောင် မလိုက်နိုင်။

သမုတိ အထင် အမြင်ကြီးကို မဖျောက်နိုင်သမျှ ကာလ ပတ်လုံး ပရမတ္ထ ဓါတ်သား အစစ်နှင့် အနတ္တ သဘောကို ပေါ်လော ပေါ်အောင် မြင်နိုင်ကြမည် မဟုတ်ချေ။

ယခုဘဝ၌ မြေလျှိုး မိုးပျံ့ ဈာန်ရ အဘိညာဉ်ရ တိုင်း ကျော် ပြည်ကျော် သူတော်ကောင်းကြီး၊ နောက်နောင်ဘဝ၌ ထားပြီ၊ သူခိုး၊ မှုဆိုး၊ တံငါ၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူ ရကယ်၊ အပါယ်ဘုံသား ဤသို့ ဖြစ်၍လာခဲ့ ကြသည်။

မိုက်မှုမှာ ခဏ-တထောင်၊ တရာ၊ အလိမ္မာမှုမှာ တခဏ၊ ယခုဘဝ၌ လောကအလိမ္မာ၊ ဓမ္မအလိမ္မာ၊ စာပေ ပိဋကတ် ကျမ်းတတ် အကျော် ဆရာတော် သမားတော်၊ နောက်နောင် ဘဝ၌ ဗာလမုဋ-ဥဗ္ဗတ္တက-သုနခ-သန်း-ကြမ်းပိုး။

ယခု နေ့တွင် လေးကျွန်း ဘုရင် စကြာရှင်၊ နက်ဖြန်ခါ အဝီစိ၊ ယခုနေ့မှာ-သိကြား ပြုဟွာ နတ်ဒေဝါ၊ နက်ဖြန်ခါ ဝွင် ခွေး-ဝက်-ကြက်-ငှက်။

ယခုအခါ ဤကမ္ဘာ၌ မေတ္တေယျ ဘုရားတဆူသာ ကျန် ရှိတော့သည်။ နောက်ကိုလည်း သုည ကမ္ဘာတွေ များစွာ လာပြီးမှ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် ကမ္ဘာ လာတော့မည်။ ယခု တွေ့ကြုံ၍ နေဆဲ ဖြစ်သော အရှင်ဝေါတမ သာသနာကို လွန်၍သွား သော သူတို့သည် မေတ္တေယျဘုရားတဆူကို မဆိုထားလင့်ဦး။

နောက်ကို ဘုရားပေါင်း တရာကိုပင် လွဲနိုင်ကြ ကုန်သေး၏။
 ဘုရားပေါင်း တထောင်၊ တသောင်း၊ တသိန်း၊ တသန်း ကိုပင်
 လွဲနိုင်ကြ သေး၏။ အဘယ့်ကြောင့် နည်း ဟူမူ- တွေ့ကြရန်
 လမ်းကား တလမ်းသာ ရှိ၏။ လွဲကြရန် လမ်းကား အသင်္ချေ
 ပေါင်း အနန္တ ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ နောက် မေတ္တေ
 ယူ ဘုရားကို ထင်စားကြ အားကိုးကြသော အမှုသည် လူ
 ပြည်က အပ်တချက် ဘဝဂ်က အပ်တစင်း အပ်သွားချင်း
 တိုက်မှုထက်ပင် ခဲယဉ်းလှချေ၏။ သတိ မူကြပါလေကုန်။

ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက် ရှိနေသော ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ရပ်
 ပဋိပတ် ကျင့်စဉ်များကိုသာ တွေ့ရှိ၍၊ ခေတ်သမယကိုမမြှော်
 မိကြ ကုန်သော ဆရာတို့သည်ကား- ယခုအခါ၌ သမထအမှု
 ဝိပဿနာ အမှုများကို အားထုတ်ပါသည် ဆိုလျှင် သီလ
 ဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံ၍လား၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ မရှိလျှင်၊ အာပေါက်အောင်
 စီးဖြန်းသော်လည်း မဖြစ်ဟု ပြောဆိုလေ့ ရှိကြကုန်၏။ အချို့
 သော လူပြုန်းတို့ကလည်း ထိုစကားကို နားယောင်ကြ ကုန်
 ၏။ ဓမ္မန္တရာယ်ဖြစ်လေ၏။

ဓမ္မန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သော မိစ္ဆာဓမ္မ ဆိုသည် ကား-
 သံသရာ ဘေးကို ကောင်းစွာ မမြင်နိုင်ခြင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ကို ရ
 ထိုက်သော ခေတ်ကာလ မဟုတ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း၊ ပါရမီ
 အရင့်ကို စောင့်စားခြင်း၊ ယခုကာလ နိဗ္ဗာန်တို့ကို ဒွိဟိတ်
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း၊ အဓိပတိ ဖြစ်ကြသော ရှေးရှေး
 ဆရာကြီးတို့ပင် မမြင်နိုင်ကြ ကုန်ပြီဟု ဆန္ဒ ဥဿဟကို စွန့်
 ထားခြင်း စသည်တို့တည်း။

အနမတဂ္ဂ သံသရာတွင် ကျင်လည်၍ နေကြရာ- ရံခါ ရံဘန်-ကျမ်းတတ် ဂန်တတ်၊ ပရိယတ်အကျော် ဆရာတော် သွားတော်ကြီး ရံခါ- ရံဘန် အသက်ရှိသည် ဟူ၍ ပြောရ ရုံမျှ ရှိကြသော ခရု၊ ပက်ကျို၊ တီ၊ မြွေ၊ သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ ပိုးလောက်၊ ကမြင်းနီ စသည် ဖြစ်ရိုးအစဉ် အထင် အရှား ပင်တည်း။

အနိစ္စ လက္ခဏာ တခုကိုလည်း ခန္ဓာငါးပါး တို့တွင် ရူပက္ခန္ဓာ တခု၌ ပိုင်နိုင်စွာ ထင်မြင်နိုင်လျှင် အနာဂါမိ မဂ် ဖိုလ် တိုင်အောင် ဆိုက်နိုင်၏။ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး တို့တွင် တပါးပါး၌ ပိုင်နိုင်စွာ ထင်မြင် နိုင်လျှင် အရဟတ္တမဂ်- အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင် ဆိုက်နိုင်၏။

သဒ္ဓါရဇာတ်တို့၏ မြောက်စားမှု အတွက်ကြောင့် ဘဝ အဆက်ဆက် တို့ကို မဆိုထား ဘိဦး၊ ယခုအခါ ဘုရား သာသနာ အတွင်း၌ ပင်လျှင် အပါယ်အိုးကြီး ငရဲအိုးကြီး ဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကိုပင် ထိမထင် ပြု၍ နေကြကုန်၏။

ဒါန ကုသိုလ်သည် လိမ္မာသူတို့မှာ သံသရာကြီးအတွင်း၌ လျှပ်တပြက် စာမျှကဲ့သို့သော လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ပေး၏။ မလိမ္မာပါ မူကား ထိုဒါန ကုသိုလ်မှ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ- စသော ကိလေသာ မီးတို့ တောက်ထ ကုန်၍ အမျိုး အဆွေ အပေါင်း အသင်းတို့နှင့် တကွ ကြီးစွာသော အပါယ် ဒုက္ခသို့ ပစ်ချတတ်၏။

(အန္တပုထုဇန်မှန်လျှင်၊ လူမိုက်ချည်း မဟုတ်ပါလော)

လူမိုက် အလှူပေးပါမူလည်း၊ ရွယ်ခြုံ၊ ဖိုလ်မဂ်၊ မပန်နက်
တည့်၊ မှားဘက်၌သာ၊ ကျင်လည်ရာ၏။ (ရှင်သီလဝံသ)

အတ္တ ဟူသည်ကား စွဲလန်းသော မိစ္ဆာ စိတ်ရှိမှ အတ္တ
ဟု ရှိသည်။ စွဲလန်းသော မိစ္ဆာစိတ်မရှိလျှင် အတ္တဟူ၍ မရှိ၊
အတ္တ မရှိလျှင်လည်း ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူ၍ ထင်မှတ်ဘွယ်
မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူ၍ မရှိလျှင် ပုဂ္ဂိုလ် သေသည် ရှင်
သည် ဟူ၍ပင် မရှိ၊ သေသည် ရှင်သည် ဟူ၍ မရှိလျှင် သေ
လျှင် ပြတ်သည် မပြတ်သည်ဟု မရှိ၊ ထိုသို့ မရှိဘဲလျက် အရှိ
ပြု၍ ယူခဲ့လျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ မဂ်လမ်း
ဖိုလ်လမ်းမှ ဖီလာဖြစ်၏။ ထိုအယူ ရှိ၍နေလျှင် မဂ် ဖိုလ်ကို
မဆိုထားဘိ၊ ဝိပဿနာ ဥာဏ်မျှပင် မသိ နိုင်ပြီ။ ဘုရားနှင့်
တွေ့ရသောသူ၊ တရားနှင့် တွေ့ရသောသူ၊ သာသနာနှင့် တွေ့
ရသောသူ ဟူ၍ မဆိုထိုက်ပြီ၊ သတိရှိကြ လေကုန်။

ဒိဗ္ဗိ၏ ကိုယ်အင်္ဂါ ဖြစ်၍နေသော စက္ခု စသည်တို့၌ သာ
ယာ စွဲလန်းမြဲ အတိုင်းနှင့် နေ၍ သေကြ လတံ့သော သူတို့
သည် ယခုအခါ အမှန် နိဗ္ဗာန်ကိုပင် ပြောဆို၍ နေကြသော်
လည်း နိဗ္ဗာန်နှင့် တနေ့ တခြား ကွာဝေး၍ သွားသော
သူတို့ မည်ကုန်၏။

ဒီပဲယင်း အရှင်မြတ်ကြီး

(ပရမတ္ထစက္ခု ကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ချက်များ)

ယခုခေတ်အခါ၊ များသောအားဖြင့် ငါတို့လည်း ရတနာသုံးပါးအတွင်းဝင်ဟု မှတ်ထင်တတ်ကြ၏။ ရတနာသုံးပါးကို ငါတို့ ကိုးကွယ်သည်ဟု ဆိုတတ်ကြ၏။ ရဟန်းရေး၊ လူရေး ရတနာ သုံးပါးကို အမှန်ကျ သိတတ် ခဲလှ၊ ကြည်ညိုတတ် ခဲလှ၏။ ဥာဏ်အမြင် တို့ကြလှ၏။ ဘုရားဆိုလျှင် စေတီရုပ်ပွား အံ့ရိုး ဘုရားတွင် ဆုံးနေ၏။ တရားဆိုလျှင် ယပ်လွဲတရား၊ ယပ်ထောင်တရား၊ ပိဋကတ်စာပေတွင် ဆုံး၍နေ၏။ သံဃာတော် ဆိုလျှင် ယခုဘုန်းကြီးတွေတွင် ဆုံး၍နေ၏။ အထက်ကို ကျော် ဘောက်၍ ရတနာသုံးပါး အစစ်သို့ မရောက်နိုင် ကြကုန်၊ ရတနာသုံးပါးကို မဆိုထားဘိ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သော်လည်း ကြည်ညိုတတ်ခဲလှ၏။ ။

သဒ္ဓါ အသွင်၊ တဏှာဝင်၊ ခင်မင် သည်ကို အကြည်ညို၊
မသိကို အသိ-မောဟစိ၊ မဟုတ်သိ များ၊
အဟုတ်သိကား-ရှားလှ ချေ၏။

အသား အနှစ် ပရမတ် အစစ်ကို သိသောဥာဏ်မျက်စိ ရှိမှသာ ဘုရားမှန်း သံဃာမှန်း သိမြင်နိုင်သည်။ ဥာဏ်မျက်စိ မရှိက ဘုရားမှန်း သံဃာမှန်း မသိနိုင် ကြသည့် အတွက် ပကတိ မျက်စိဖြင့် ဘုရားကိုမြင်သော်လည်း မြင်သည် မမည်၊ အကန်းပင်၊ တိရစ္ဆာန်တို့လိုပင် ဆိုလိုသည်။

ပရမတ် အစစ် ဆိုသည်မှာ၊ ရုပ် တရား၊ နာမ်တရား ဤနှစ်ပါးကို ဆိုသည်။ သဘာဝနှင့် တကွ လက္ခဏာရေး သုံးပါး ပါအောင် သိမှ ပရမတ် စစ်သည်၊ မပါလျှင် မစစ်။

မဟုတ် မရှိဘဲ ထင်မှား မြင်မှား ယူမှား စွဲလန်းကြသော အတ္တဒိဋ္ဌိကို ဖျက်ဆီးရန် နည်းလမ်း ကိုပင် သာသနာ ဆိုရ သည်။

သုတ အသိဖြင့် အဟုတ် အမှန် ရုပ်နှင့် နာမ်ကို သိနိုင် မြင်နိုင်လျှင် ဘုရားကို မှန်မှန်မဲ့မဲ့ တရားကို မှန်မှန်မဲ့မဲ့ သံဃာ ကို မှန်မှန်မဲ့မဲ့ သိနိုင် မြင်နိုင်တော့သည်သာ၊ ရတနာသုံးပါး ကို မှန်မှန်မဲ့မဲ့ သိနိုင် မြင်နိုင် မှလည်း ပြုသမျှ ဒါန သီလ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တို့ တုတ်ခိုင် သန်မြန်၍ နောင် မဂ်အခြေ ဖိုလ်အခြေ ကောင်းကောင်းကြီး ဖြစ်နိုင်မည်၊ အသိဉာဏ် ကား လောက အလုံးတွင် အမြတ်ဆုံး တရား အရာရာမှာ ကျေးဇူးများလှ၏၊ မသိခြင်းကား ယုတ်မာဆိုးဝါး အရာရာ မှာ အပြစ် များလှ၏။

မသိလျှင် တွယ်၊ သိလျှင် ပြယ်သည်။ တွယ် လျှင်လည်း ဘေး၊ ပြယ်လျှင် အေးသည်။ မသိက တပတ်ပတ်၊ သိမှ အပြီး သတ်သည်။ မသိ အစ၊ သိက အဆုံး၊ ကိစ္စတုံးသည်။ မသိ ကား အဝိဇ္ဇာ၊ အသိကား ပညာ၊ ပညာ ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အ ဟုတ်ကို အဟုတ်သိ၊ သိက တလောကလုံးမှာ ရတနာသုံးပါး မှတပါး ယူချင်စရာ ရချင်စရာ အနှစ်သာရကို မမြင်။

လောကီ အသိ ဉာဏ်ဖြင့် ဉာဏ ပရိညာ ခေါ်လောကီရုံ သိလျှင်ပင် အယူစင်၍ စူဠ သောတာပန် ဆိုရသဖြင့် သေ

သည်၏ အခြားမဲ့၌ ဂတိမြဲခြင်း၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ ပညာကြီးခြင်း၊ နောင် အသိအဆုံးရောက်လွယ်ခြင်း အကျိုးတို့ကို ရနိုင်သည်။

မဟုတ်သိ အလွဲသိ အမှားသိများ ခုခေတ်သား၊ အဟုတ်အမှန် သိကား ရှားလှချေ၏။ မဟုတ်သိ ကား-မောဟ၊ အလွဲသိကား-တဏှာ။ အမှားသိ ကား-ဒိဋ္ဌိ။

အဝိဇ္ဇာ ဖုံးအုပ်၍ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို အဟုတ် ပိုင်ပိုင် မခွဲခြမ်းနိုင် မပိုင်းခြားနိုင်၊ နာမ် ရုပ်၏ အဖြစ်သနစ်ကို အဟုတ်သိ တကယ်သိ မသိ မမြင် နိုင်ကြသည့် အတွက် ပညတ်ကို မခွဲမလွန်ကြကုန်။ ပညတ်ကို မခွဲမလွန်နိုင်ကြသည့်အတွက် ပညတ်ကို အစွဲပြု၍ ပုထုဇန်တို့သည် တဏှာ မာနဒိဋ္ဌိ တရားသို့ ပါးတို့ဖြင့် အလွဲလွဲ ထင်မှား၊ မြင်မှား၊ ယူမှား စွဲလန်းကြကုန်၏။

အသိဉာဏ် တို့ဖြင့် ပညတ်ကို ခွဲလွန်ရသည်၊ ပညတ်ကွာရှင်းမှ အတ္တဒိဋ္ဌိကင်းမှ လောကီကို ကျော်နင်း၍ လောကုတ္တရာသို့ ချဉ်းဝိုက်ကြမည်။

မထင် ထင်အောင်၊ မမြင် မြင်အောင် စဉ်းစား ဆင်ခြင်သည်ကို ဘာဝနာပွားသည် ဟူ၍ ဆိုရသည်။ ရွတ်ရုံ၊ အံ့ရုံမျှကို မဆို။

နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရသည် ဆိုရာမှလည်း မဂ် ခဏှာနိဂ္ဂဟိ ရသည် ရောက်သည် မှတ်လေ။ စုတိ ကမ္မဇရုပ် ချုပ်ပြီးမှ ရစရာ၊ ရောက်စရာ နိဗ္ဗာန် တခြားမရှိ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသည် တပါးသာ ရှိသည်။

လူရော ရှင်ရော ရှေး အစဉ်အလာ ဆိုလျှင် အမှန်ချည်း သာ ထင်တတ်သည်။ လူတို့လည်း ဘုန်းကြီးများ ပြောလျှင် ကျမ်းဂန်ထွက် ထင်တတ်သည်။ ကျမ်းဂန်ဆိုလျှင် ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်ကဲ့သို့ အလွန် အလေး ပြုကြ၏။ ကျမ်းဂန် တွေက လည်း ရှုပ်၊ အသိဉာဏ် တွေကလည်း နပ်ကြလှ၏။ အိမ် ကြားလမ်းမ အကွာရာစာကိုတွေ့က မကျော်ဝံ့ မနင်းဝံ့ ရှိခိုး၍ ရှောင်ကွင်းကြ၊ စာကို ဘတ်ကြည့်က အပျိုလူပျိုပေးကြသော စာ၊ ဆဲရေး ပစ်ချသော စာ၊ အရာရာမှာ အသိ ဉာဏ် လို လှ၏။ ရှေးအစဉ် အလာ ဆိုသော်လည်း နဂိုမှ မှန်မှ - မှန် သည်။ ။ ကျမ်းဂန် ဆိုသော်လည်း ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ကို ချန် နဂိုမှန်မှန်မှန်သည်။

မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့၏အပေါင်းအစုအလုံးအထွေး အစိုင်းအခဲကြီး သာတည်း ဟု ဤသို့ စသည် ရူပက္ခန္ဓာကို မြင်အောင် ကြည့်ရသည်။ ။ ကြည့်ဆိုသော်လည်း ပကတိ မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရ၍ ရူပက္ခန္ဓာကို မမြင်၊ ဥာဏ် မျက်စိနှင့် ကြည့်မှ မြင်သည်။ ဥာဏ် မျက်စိနှင့် ကြည့် ဆိုသည်မှာ- သင် ကြားမှတ်သား ပြီးလျှင် ကိုယ်ထဲ၌ ထင်မြင်အောင် စဉ်းစား ဆင်ခြင်သည်ကို ဆိုသည်။ ယင်းသို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်သည်ကို ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်း အာဝနာ ဝှားသည် ဟူ၍ ဆိုသည်။ ရုတ်ရုံ အံ့ရုံမျှကို မဆို၊ မစဉ်းစား မဆင်ခြင်က ပိဋကတ် သုံးပုံကို ကုန်အောင်ပင် တတ်သော်လည်း ရူပက္ခန္ဓာကို မသိ မမြင်၊ မှတ်လေ။

ကျမ်းဂန် ဆိုသမျှ သရုပ် အရေ အတွက်ကို အကုန်သိမှ

ကိစ္စ ပြီးသည် မဟုတ်၊ ဥာဏ် နိုင်လောက်ရုံ၊ မိမိသန္တာန်၊ သူတပါးသန္တာန်မှာ ရုပ်တခြား နာမ်တခြားစီ နေအောင် သော်၎င်း။ ခန္ဓာငါးပါး တခြားစီ နေအောင်သော်၎င်း။ ဤသို့ စသည် ဘာဝနာကို အဟုတ်သိ တကယ်သိ သိနိုင်မြင်နိုင်လျှင် လည်း ကိစ္စပြီးတော့သည်။

စာတတ်မှ အားထုတ်တတ်သည်။ စာတတ်မှ နည်းလမ်း ကျသည်။ စာမတတ်လျှင် အားမထုတ်တတ်၊ နည်းလမ်းမကျ ဟု-မှတ်ထင်တတ်သည်။ မမှတ်ထင်လင့်၊ ဘုရား လက်ထက် တော်က စာမသင်၊ ပေမသင်၊ စာမတတ်ဘဲ၊ ကကြီးလုံး၊ ခခွေးလုံး ကိုမျှ မသိဘဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်သူတွေသာ များသည်။ စာတတ်၍ နိဗ္ဗာန် ရောက်သူ အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ ဝိပဿနာနှင့် ကင်း၍လည်းနိဗ္ဗာန်ကိုမရောက်နိုင်၊ စာတတ် ကျမ်းတတ် ပိဋကတ် သုံးပုံဆောင်ဂိုဏ်း ဆရာကြီး ပေါဠိလ မထေရ်ကြီးသည် သာမဏေငယ်ထံ - နည်းယူ၍ သာမဏေ ငယ် နည်းပေးမှ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သည်ဟု-ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ မှာပင် ဆိုသည်။ နည်းကောင်း ရသည်သာ လိုရင်း ဖြစ် သည်။ ။ အမှန် ကျန နည်းကောင်းရလျှင် ယုံယုံကြည်ကြည် သာ အားထုတ်သည်ထက် ကောင်းသော အလုပ်-တလော ကလုံးမှာ မရှိ။

နိဗ္ဗာန် ဟူသည် အခြားမှာ ရှိသည် မဟုတ်၊ ကာမဂုဏ် တို့၏ အကြား၊ ကာမဂုဏ်တို့၏အလယ်၊ ကိုယ့် အနားတွင် ရှိသည်။ ရှိသော်လည်း ကာမဂုဏ်တွေ ဖုံး၍ ဧနသော ကြောင့် မမြင်နိုင်။

ကြောင်ပန်း အရှင်မြတ်ကြီး

(ကြောင်ပန်း၊ ဝိပဿနာခြောက်စောင်တွဲမှ ထုတ်နုတ်ချက်များ)

ယုတ်နိမ့်လှသောဒုဂ္ဂတိဘုံဘဝ သား၊ ခွေး၊ ငှက်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ အပါယ်ဘုံသား တို့က တောင့်တ၊ ရှာကြသော လူကောင်း နတ်ကောင်းဆုကို ယခုအခါမြင့်မြတ်လှစွာသောလူ့ဘောင် လူ့ရွာ သာသနာ၌ ကြံ့ကြိတ် ကြသော သူခပ်သိမ်း တို့က ဘဝကောင်းကို တောင်းဘွယ် ကိစ္စ မရှိလှ ဟု သိကြရမည်။

ရုပ် တို့တွင်-ဥပါဒါ ရုပ် ၂၄ ပါးတို့ထက်၊ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော ဟူသော ဘူတရုပ် ၄ ပါးတို့သည် သာလျှင် လိုရင်း ပဓာန ဖြစ်ပေသည်။

တကယ့် ပရမတ် ဆတ်ဆတ်ကို တကယ် ထိထိ မိမိနှင့် တကယ် သိမြင်လျှင် ဘယ်အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ ဘယ် အနတ္တဟု-ရှု ဘွယ် မရှိ၊ တကယ်ကြီး ပြီးစီးပါ၏။ လိုရင်းကား- ပရမတ် ဆတ်ဆတ် ဓာတ်ကို ပေါက်လျှင်၊ ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး ဝိပဿနာ တရားဟု တခမ်းတနား တခြား လုပ်ဘွယ် မရှိ၊ အကုန်လုံး ပြီးစီးပါ၏။

ဤအရာတွင်-ဝိပဿနာ တင်လျှင်၊ မပြေသော သဘောကို ဘယ်လိုပင် မြင်မြင်၊ ဘယ်ဟာ မမြဲဟု ရှုလျှင် မဟုတ်သော နည်း မမှန်သော နည်း၊ ဒိဋ္ဌိ ပြုတ်နှင့် အဝေးကြီး။

ဟုတ်မှန်သော နည်းမှာ-ထိုမမြဲတဲ့ သဘောရဲ့ ကိုသာ
ဘယ်ဟာ ဆိုသည်ဟု ရှုမြင်လျှင်၊ အဟုတ်မြင် - အမှန်မြင်၊
သောတာပန် ဟုသာ မှတ်ပါ။

ဤရုပ်၏ သဘာဝက-ပြာကျအောင် စင်စင်၊တကယ်မြင်
လျှင် အနာဂါမ်ပင် ဖြစ်နိုင်ပါ၏။

နာမက္ခန္ဓာ၊ နာမ်အရာက ပြာကျမှသာ အရဟတ္တ ဖိုလ်
ကို ရသည်ဟု ဆိုပါ။

ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ် တို့ကို ပေါက်အောင် ရှုမြင်သော
သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်သည် ပညာရှိတို့ သိမြင်ပုံတည်း။ ဤကဲ့သို့စာ
ပေကို ကြည့်၍သော်၎င်း၊ သူတပါးဟောသောတရားကိုကြား
၍ သော်၎င်း၊ မိမိစိတ်၌ ခြိုက်ကနဲ သိမြင်လျှင် သောတာပန်
ဟုသာ မှတ်ပါ။

ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဟု ဆိုပါလျက်နှင့် တရားတော်မြတ်ကို မသိမမြင် မယုံကြည်
လျှင်ဗုဒ္ဓဘာသာ လူမျိုးမျှသာ ဟုတ်သည်။ မိမိမှာ ဗုဒ္ဓဘာ
သာမဟုတ်။

သူ ငါ က-သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသမျှမှာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာမဖြစ်။
စင်စစ်မှာ မိစ္ဆာအယူ ဘုရားရှင်၏ ရန်သူတွေနှင့်သာ တူကြ
ပေသည်။

သက္ကောကာသ၊ သင်္ခါရ အားဖြင့်၊ လောက သုံးပါးတို့
တွင် သ,ဝိညာဏက၊ အ,ဝိညာဏက ရုပ်နာမ် ဟူသမျှ ခပ်
သိမ်းသော ဥပါဒ် ဦးတင်၊ ဖြစ်ပျက်စဉ် သင်္ခါရ တို့သည်
ပရမတ္ထ သဘာဝ ဟူသောအကြောင်းကြောင့် အဆုံးလည်း

မရ၊ အစလည်း မရှိ၊ နိယာမ အားဖြင့် မသုဉ်းကောင်း၊
မဆိတ်ကောင်းသောတည်ခြင်းရှိကုန်၏။ ဤအချက်က အရေး
ကြီးလှ၏။ ဤသာသနာ-ဤအရာက လိုရင်းဆုံးကြီး ဖြစ်ကြ၏။
သတိမူပါ။

အကုသိုလ် ဆယ်ပါး၊ ပုညကြိယာ ဆယ်ပါး၊ မဟဂ္ဂုတ်
ကိုးပါး၊ ဤ နှစ်ဆွဲကိုးပါးသော သာသနာပ တရားတို့သည်၊
၁ကြာ၀ဠာ အနန္တ၊ ကမ္ဘာ အနန္တ၊ သတ္တဝါတည်ထောင်စ၊
ကပင် လောကတံတွာ ဓမ္မတာတရား သတ္တဝါဖြစ်ပွားသော
တရားဖြစ်၍ ဘုရား၏ ရန်သူအစစ် ကေန်ဖြစ်၏။

နိဗ္ဗာန် ပတ္တေက္ခာ-ဟူသော အဋ္ဌကထာ၏သဘောကား-
နိဗ္ဗာန်ကို ရပါလို၏ ဘုရားဟု ပါးစပ် စကားဖြင့် ဆိုသည်
မဟုတ်၊ ပရမတ်နှစ် ဓာတ်စစ်ကို သိမှ၊ ရှိသမျှ ရုပ် နာမ်စု
ကို၊ တခုစီခွဲခြမ်း၍ စွဲလန်းသော ဒိဋ္ဌိဓာတ်ကို ပရမတ်ဉာဏ်
ဖြင့် ရှာသော်၊ ဗြဟ္မာ၊ နတ်၊ လူ မပိုင်၊ မဆီဆိုင် အလေ့
ပေါက်၊ သူအလျောက် ဖြစ်မစေ၊ မမြဲသည့် ဓာတ်အစုကို၊
အတပ်ရှု မြင်လာသော်၊ ငါ၏ကိုယ် မဆိုထားဘိ၊ ငါတကား
စွဲဆိုရန်မျှ ရှာကြံ၍ ဘယ်မတွေ့၊ သိမ်မွေ့သော ဝိပဿနာ
တရား၊ သစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိမြင်မှသာ နိဗ္ဗာန်ကို
တောင်းရာကျသည်။

ဝိညာဉ်ပညာ၊ သိရာ အမှု၊ မြင်နစ်ခုတိုင်၊ ဝိညာဉ် မြင်ပုံ၊
အားမ မြို့သား၊ နွားငယ် အားဖြင့်၊ နိမ့်မြင့် ဆူကြံ၊ ငြင်းခုံ
အလား၊ ပုံမခြားတည်း။ အများသူငါ၊ မိစ္ဆာယူလွှဲ၊ ငရဲကြီးလှ၊
ကုသိုလ်ရဟု၊ ပြုကြရှောင်ကြဉ်၊ ဝိညာဉ်မြင်တည်း။ မှားပင်

မှားဘိ-မှားခေါင်ထိ၏။ ။ဥာဏ်၏သဘော၊ ပညာဇောမှာ
သတ္တော ကာသ၊ သင်္ခါရမှ၊ လောကဝေါဟာ၊ ပညတ်သာ
လျက်၊ ဖြစ်နှင့်ပျက်မျှ၊ သဘာဝသာ၊ အဗျာပါရ၊ ကေတ္တနှင့်၊
နာနတ္တနည်း၊ ဝေဒနည်းသာ၊ ဓမ္မတာဟု၊ ဖြူခါစင်စင်၊ ပညာ
မြင်မှ၊ ကြည်လင်လှသည်၊ မြင်ကြအများ၊ မှန်-အမှား။

ကုသလာ ဓမ္မာကို - ကုသိုလ် ဆိုတာ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊
သတ္တဝါဖြစ်သည် ဟု၊ အပြုအမူ အယူအစွဲ၌၊ အမျိုးရိုးလိုက်၊
အစဉ်စိုက်၍၊ စရိုက်မြဲစွဲ၊ အလိုက် လွဲကြသည်။

အကုသလာဓမ္မာ၊ ဒေသနာမှလဲ အကုသိုလ်ဆိုလျှင်-ပဲ၊
ရဲကြီးရှစ်သွယ်၊ အပါယ်လေးပါးကိုပင်၊ အထင်အမြင် အယူ
အစွဲက အမြဲကြီးမြဲကြ၍ အလွဲကြီးလွဲခဲ့ကြသည်။

ယခုကာလလည်း လွဲဆဲ လွဲတုန်း၊ သံသရာမဆုံး မတုံး
သမျှကာလပတ်လုံးလည်း လွဲလိမ့်အုံး၊ မသုဉ်းသမျှမှလည်း
လွဲလတံ့သာမှတ်ပါ။

ယော အတွင်းဝန်-အမတ်ကြီး ဦးဘိုးလှိုင်
(ဝိမုတ္တိရသကျမ်းမှ တုတ်နုတ်ချက်များ)

အလွန် သိမ်မွေ့ နက်နဲရှုပ်ထွေးသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဟူသော နာမ် ရုပ် အတွင်း၌ ကြံဆ၍ မမြင်နိုင် မကောင်းသော အသက်ဟူ၍ ထင်မှတ်ကြသော အတ္တ ရှိ၏ဟု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့က စွပ်စွဲ၍ထားသောကြောင့် စွပ်စွဲရာဖြစ်သော နာမ်ရုပ်အလုံးစုံတို့၏ သဘောကို တပ်တပ် ရာရာ ကောင်းမွန်စွာ မသိလျှင် ဤ အတ္တ ရှိ-မရှိကို မသိနိုင်။ စိတ်၌ အလွန် ရှုပ်ထွေး သောကြောင့် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဟူသော နာမ်ရုပ်တို့ကို ဤသတ္တဝါ အပေါင်း တို့သည် အကြင်မျှလောက် မသိ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ချည်ဝင် အူပေါက်၊ စာဗူးတောင်းကဲ့သို့ ရှုပ်ထွေးသည် ဟူ၍ ညီတော်အာနန္ဒာအားဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် အနတ္တ အရာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ကို မဆိုနှင့်ဦး၊ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်သည့် လူဦးပင် ဖြစ်သော်လည်း ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဟူသော နာမ် ရုပ်ကိုအကျယ်အားဖြင့် နေရာကျ ကောင်းမွန်စွာ မသိလျှင် ယုံယုံ ကြည်ကြည် သဘောမကျနိုင်၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ကြောင့်သာ အထူးအထွေ မပြောဝံ့။

နာမ် ရုပ်တို့ကို မသိသော သူတို့ကို အတ္တ မရှိကြောင်း ဟောပြောသော်လည်း ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း မြတ်စွာဘုရား

ကိုးကွယ်သည့် လူမျိုး ဖြစ်လျှင် ပြန်လွန်၍ လည်း မပြောဝံ့၊ သဘောလည်း မကျ ဖြစ်လိမ့်မည်။

သာသနာတော်မှ အပဖြစ်သော လူမျိုးတို့သည် မြန်မာ ဘုန်းကြီးတို့ကို ကိုးကွယ်ရုံ၊ မြန်မာတရားများကို နာရုံ၊ ဥပုသ် သီတင်းဆောက်တည်ရုံ၊ အလှူဒါန ပေးကမ်းရုံ၊ ကျောင်းစရပ် ဆောက်လုပ်ရုံမျှနှင့် မိစ္ဆာ အယူ မပျက်သေးဘူး ဟူ၍ မှတ် အပ်သည်။ "(သာသနာတွင်း လူမျိုးကော ဤမျှလောက် သိရုံဖြင့် သမ္မာအယူ ဖြစ်ကြပြီလား စဉ်းစားစရာ။)"

ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမ်ရုပ်တရားတို့ကိုသိပြီးမှ အတ္တ မရှိကြောင်းကို သဘောကျကျသိနိုင်ရန်ရှိသောကြောင့် ဤအနတ္တ အရာသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကဲ့သို့ အများအားဖြင့် တစ်ဆင့်၊ ခြောက်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ အနည်း အားဖြင့် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း၊ နက်နဲသိမ်မွေ့ ခက်ခဲကြောင်း ကိုလည်း မြဲမြံ လုံးဝသွင်း ထား၍ ကမ္ဘာ အသင်္ချေ တို့ဖြင့် သော်လည်း ကြိုကြိုက်ခဲလှစွာသော မြတ်စွာဘုရားသာသနာ တော်အတွင်း၌ ကြိုကြိုက်ရသည့် အခါ၊ ဤအနတ္တကိုကောင်း မွန်စွာ သိရအောင် နာမ် ရုပ် သဘော ဖြစ်သော ဤပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် အစရှိသော ပရမတ်တရားတို့ကို အကျယ်အားဖြင့် သိမြင်ရအောင် အခြားအမှုကို မရှုက်ဆောင်၊ ပရမတ်အရာ ကို သိရအောင်ချည်းသက်သက် လုံ့လ ထုတ်သင့်လှပေသည် ဟူ၍လည်း ခိုင်ခိုင်ခန့်ခန့် မြဲမြံစွာ လုံ့လထုတ်အပ်သတည်း။

သာသနာတွင်းမှာ ကြိုကြိုက်လိုက်လျက်နှင့်မှ ဤအနတ္တ အရာကို ကောင်းမွန်စွာ မသိလိုက်ရလျှင် မည်သည့် အခါမျှ

သိရတော့မည် မဟုတ်သောကြောင့် သံသရာ ငဉ်ဆင်းရဲမှ
မကျွတ် မလွတ်နိုင်၊ သံသရာ သစ်ငုတ် ဖြစ်၍ ရှုံးခြင်းကြီး
ရှုံးလိမ့်မည်။

နာမ်ရုပ်ကို သိပြီးသောပုထုဇနသည် ဤသင်္ခါရဟူသော
ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို မြဲသည်ဟု ထင်၍မတပ်၊ ချမ်းသာသည်ဟု
ထင်၍လည်း မတပ်၊ သို့သော်လည်း စွန့်ပစ်ရမည်၊ လျစ်လျူ
ရှုထားရမည်ကို မရက်စက်၊ အကောင်းရှိနှိုးနှိုး၊ မစင်ကို စွန့်
ပစ်သံကဲ့သို့ မပစ်မစွန့်ဝံ့သည် ဖြစ်၏။ ဤစကား၌ ရက်ရက်
စက်စက် မပစ်ဝံ့၊ အကောင်းရှိယောင်ယောင်ဟု စွဲလန်းခြင်း
သည် သိမ်မွေ့သော အားဖြင့်အတ္တကို စွဲလန်းခြင်းဟု မှတ်ရ
မည်။

အနှစ်သာရ အတ္တ မရှိဟု ထင်သော မစင် အမှိုက်တို့ကို
မူကား ငဲ့ကွက်ခြင်းမရှိ၊ စွန့်ပစ်နိုင်သည်။ အနှစ်သာရ အတ္တ
ရှိ၏ဟု ထင်သော ဤကိုယ်ခန္ဓာကို မူကား- စွန့်ပစ်ရမည်ကို
မဆိုထားနှင့်၊ စဉ်းငယ်မျှ အခြားလူက နှုတ်ဖြင့်၎င်း၊ လက်
ဖြင့်၎င်း ထိပါးမည် ရှိလျှင် မခံမရပ်နိုင်၊ တရားကိုပင် ဖျက်
ဆီးကျော်နင်း ပြုကျင့်ခြင်း၊ ထိပါးမည် ထင်သူကို တတ်နိုင်
သမျှ နှိပ်စက်ခြင်းတို့ကို ပြုလေသည်၊ လျစ်လျူမရှုနိုင်။ ဤမိမိ
ခန္ဓာနှင့်စပ်၍ မကောင်း ဖြစ်မည်ကို မခံနိုင်ခြင်း အားကြီး
လေ၏။ ။ဤခန္ဓာ၌ အနှစ်သာရ အတ္တဟု စွဲလန်းခြင်း ကြီး
လေ၏ ဟူ၍လည်း မှတ်ရမည်။

ကံဆိုလျှင်လည်း စေတနာ ကံတခုကိုသာ သိသူများလေ

သည်၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး၊ ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါးတို့ သည်လည်း ကံ
မည်ကြောင်း မသိကြလေ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟူသော ကံသည် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် စိတ်
တို့နှင့်ယှဉ်သော စေတနာစေတသိက်ဟူသော ကံကို ကုန်စေ
နိုင်၏။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား-မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၌ ပါဝင်
သော ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ် ဖိုလ် ပညာသည် ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်၏။
စေတနာကံကို ဖြစ်စေတတ်သော မောဟဟူသော အဝိဇ္ဇာကို
ဤပညာဟူသော ဝိဇ္ဇာဖြင့် ဖျောက်နိုင် ဖျက်ဆီးနိုင်၏။ စေတ
နာကံ၏ အကြောင်း ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ ပျက်လျှင် အကျိုး
စေတနာ ကံမဖြစ်နိုင်သောကြောင့် တည်း။

ထို့ကြောင့် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက် လိုသော
သူသည် စေတနာဟူသော ကုသိုလ်-အကုသိုလ် ကံကို အဆိပ်
ကဲ့သို့၊ ဘေးရန်ကဲ့သို့၊ စေတနာကံ၏အကျိုးကို သေမင်းနိုင်ငံ
ကဲ့သို့ စွဲစွဲမြဲမြဲ ထင်မှတ်ပြီးလျှင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဟူသော ကံကို
အသက်ကဲ့သို့၊ အမြိုက်အရသာကဲ့သို့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကိုပွားများ
အောင် ပြုလုပ်ရ၏။

ဗာလပုဂ္ဂိုလ်ကိုစွဲ၍ အဝိဇ္ဇာ၊ ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂိုလ်ကိုစွဲ၍ တဏှာ
တို့သည် သံသရာစက်၏ အမြစ် မူလဖြစ်သည်ကိုလည်း သိ
အပ်၏။

ရှေးဆရာတော်တို့၏ အကျဉ်းဆုမ္မပုံ

၁။ ရေငုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမတော်ကား တယောက်တည်းသင့်အောင်နေ။

၂။ အသျှင် အရိယာဝံသ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမတော်ကား ကိုယ်မကြိုက်တာမလုပ်နှင့်။

၃။ ဆရာတော်ဦးဗုဓ်၏ အဆုံးအမတော်ကား ဘယ်သူ ကဲ့ရဲ့ကဲ့ရဲ့ ဘုရားမကဲ့ရဲ့အောင်နေ။

၄။ သံယုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမတော်ကား ဘယ်အခါမဆို သေဝံ့အောင်နေ။

၅။ ငါးခုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမတော်ကား သူများစိတ်မဆိုးအောင်နေ။

၆။ မန်ကျည်းတော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမတော်ကား နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလျှင် တမလွန်မျက်မှောက်ကြောက်ရအောင်နေ။

၇။ ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမတော်ကား နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလျှင် သူတပါးအတင်းမဆိုနှင့်။

၈။ ရွှေယင်းမာ ဆရာတော်၏ အဆုံးအမတော်ကား နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလျှင် သူတပါး ဟောပြောတိုင်းမယုံနှင့် ဘုရားရဟန္တာဟောကြား ရေးသားမှ ယုံလေဟုဟောတော်မူ၏။

၉။ မန်းကျောင်းဆရာတော်၏ အဆုံးအမတော်ကား နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလျှင် ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ အရာရာ သီးခံကြဟု ဟောတော်မူ၏။

၁၀။ ငါ့သားရောက် တောရကျောင်း ဆရာတော် ဦးရွှေရိုး၏ အဆုံးအမတော်ကား ချုပ်မှနောင်ချောင်မည် ချောင်လျှင် နောင်ကျပ်မည်။

၁၁။ ပခုက္ကူတိုက်သစ် ဆရာတော်၏ အဆုံးအမကား သေခါမှ အရှက်ကွဲကြမယ်နော်။

၁၂။ တနည်း နံနက်အိပ်ယာထလျှင် ဩော်တနေ့နေ့ ငါသေရလိမ့်ဦးမည်ဟု နှစ်လုံးသွင်းရမည်။

၁၃။ နေရင်းတိုက်သူကြီး ဦးကံသာ၏ အကျဉ်းပြအနု သာသနီကား စားရေးဝတ်ရေး ပစ္စည်းရေးနှင့် လောဘရွှေ ပြေးမခက်သေးလ ချမ်းအေးစိတ်ကြည် ပညာရှိကို တည် တည်ပပ နှစ်လုံးမျှ၍ ကျင့်ကြသောထွေ ရှိကြလေက မသွေ မဖောက် ထင်တိုင်းရောက်သည် မဂ်နောက် ဖိုလ်နှင့်မလွဲ တည်း။

ဆုတောင်းနိဂုံး

• ဤစာဖြန့်ဝေ၊ မြတ်ပုညေကြောင့်၊ များထွေဗိုလ်လူ၊ ကျင့်
ကောင်းယူ၍၊ ပဉ္စူစိတ်သန်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ကေနရောက်
ရန်ဆုတောင်းပန်လျက်၊ ရည်သန်ချက်ကြောင့်၊ မြေးရှက်
နေ့ဒုကာ၊ မှောင်မှောင်၊ ပြင်းစွာ၊ အဝိဇ္ဇာကွင်း၊ တဏှာ
ရှင်းပျောက်၊ အလင်းရောက်၍၊ ထွန်းတောက်ဝေလျက်၊
ရောဂုံရှက်သော်၊ လွတ်ထွက်မြောက်ရာ၊ ပြည်ခေမာဠ၊
များဗိုလ်လူ၊ ခပ်သိမ်းသူတို့၊ ကျင့်ယူမှန်စွာ၊ လွတ်လပ်
ကြ၍၊ ရောက်ရလျှင်စွာ၊ ငွေမောင်းညာ၍၊ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်၊
တက်ဆင်လျက်၊ ဖြူစင်ငွေသောင်၊ နိဗ္ဗာန်ဘောင်သို့၊
ရောက်အောင်ပို့မည်၊ ငါ့စိတ်ရည်သည်၊ ဤမည်စာစောင်၊
မြတ်ဆောင်လည်း၊ နှစ်ထောင်ငါးရာ၊ သာသနာမှာ၊ ချမ်း
သာကြရွှင်၊ ပြီးအောင်မြင်သည်။ ။တိုင်းခွင်ဗိုလ်ထု
အေးရဲဝင်းတည်း။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာစာပေနှင့်ပြုချက် အမှတ် (၁၃၉၅)

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ—ဦးဘကျော်

(၀၀၂၂-၀၀၂၀)

ကုသလဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၆၀-ရေကျော်လမ်း၊

ရန်ကုန်မြို့။